

בליונה

העונכס הזה

שלושה רצחו – אך לא היתה מחתרת

גזר=הדין

מי הכעיל

את זאב אקשטיין?

מה משחמע

מתוך פסק=הדין?

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
רוב איתן

עורך כיתוב:
סילבי קשה
אתרו צור
כתב בכיר:
אלי תבור

תכרי המערכת:
מנשה ברדיצ'ון, שייש גלזר, גילי גלילי, רודר הורוביץ, רותי ורד, אברהם חרסוף, אוסקר סאבור, אלכס סמים, אביבה ססא, עמוס קינו, שלמה פרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, מלפון 26785, ת.ד. 136. טלן למברקים: "עולמפרט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239. ההפצה: דוד סופר ובניו, תל-אביב. המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

גילי גלילי

באביב 1933, זמן קצר אחרי שאדולף היטלר קיבל לידיו את ראשות הממשלה של גרמניה, הודיע כי קיימת סכנה נוראה לבטחון המדינה. האויבים מחוץ ומבית, כך הודיע, עשו יד אחת כדי להשמד את הרייך הגרמני.

כדי לעמוד מול הסכנה הממאירה, החק ראשיהממשלה לחוקק חוק מיוחד, תכוע ההרשאה, שנתן לממשלה יפוי-כוח לפעול מחוץ למגבלות החוקה, לאסור עתונים, ל- בטל את חופש הדיבור ולעצור אנשים שלא באישור שופט.

אף לא אחת ממפלגות המרכז והימין בגרמניה העזה להצביע נגד החוק הזה. הן לא רצו שישחשו בהן, חס ושלום, כי הן פועלות נגד בטחון המדינה. הן הצביעו בעד.

"חוק ההרשאה" נכנס להיסטוריה. כל המפלגות שהצביעו בעדו, מלבד המפלגה הנאצית עצמה, נסלו במהרה קרבן לחוק זה. כולן פוזרו "מרצון" או בכוח החוק. רבים מבין אותם חברי הפרלמנט שהרימו את ידם למען החוק הושלכו למחנות-ריכוז, גזחו במרתפי-העיונים של הגסטאפו או שרדו כנורטאות.

החוק טילס את הדרך לתהליך, שהוביל להשמדתם של ששה מיליונים יהודים, ושל מיליונים בלתי-ספורים מבני עמי אירופה, ובכלל זה מיליוני בני גרמניה עצמה. העם הגרמני לא שכה את החוק המיועב. הוא רשם על לוח לבו את שמו של כל חברי-פרלמנט שהרים את ידו באותה הצבעה נקלה. אף לא אחת מכל המפלגות שתמכו בחוק העזה להרים את ראשה מחדש אחרי חיסול המשטר הנאצי. כל עסקן שידו היתה במעל ונשאר מת מבחינה פוליטית גם כיום. "חוק ההרשאה" נשאר סמל ואזהרה לחברי כל הפרלמנטים בעולם.

***

לפי כל הסיכונים, עומדת להגיע בקרוב לכנסת הצעת-חוק, שתמלא בהיסטוריה של ישראל תפקיד דומה לאותו חוק גרמני. יהי זה החוק הנדרש על-ידי דויד בן-גוריון, כחלק מתגאיה-הכניעה של מפלגות הקואליציה החדשה.

חוק זה יאפשר לראשיהממשלה לבטל את חופש הדיבור והעתונות לגבי כל נושא שהוא ימצא לנכון. מי שיריים את קולו ויפרסם משהו על נושא כזה, אפילו תעביר הצעורה המסחרזית את דבריה, תרד עליו יד החוק. אפשר יהיה לסגור כל עתון על פי חוק זה.

יהיה זה סופו של חופש העתונות, סוף חופש הביטוי הפוליטי, וראשית הסוף של כל שאר החירויות האזרחיות. כי במקום שם אין עתונות חופשית, שם לא יתכן גם שום חופש אחר.

אחרי כניעת המפלגות, אין כל ספק כי דויד בן-גוריון יוכל להעביר את הצעת-החוק ככנסת כמעט באופן אוטומטי. הידיים תהי רוממנה.

לכן חובה היא להזהר מאד, כל עוד אפשר להזהר: ההיסטוריה העברית תזכור את המעמד הזה, כפי שזוכרת ההיסטוריה הגרמנית את המעמד הזה. כל חברי-כנסת, כל מפלגה, חייב לתת לעצמו את הדין לפני שהוא נותן את ידו למעל. כאן לא יועילו שום תירוצים של אינטרס מפלגתי או משמעת פוליטית. כאן ייקבע

מכתבים

למען הבטחון

אחרי קריאת ניתוחיכם את המיטכר ה-ממשלתי האחרון (העולם הזה 1057), ואחרי ההתפתחויות האחרונות, שוכנעתי בצדקת טענתכם שכל הסערה תוכננה מראש על ידי דוד בן-גוריון, כצעד נוסף לשלטון דיקטטורי בישראל.

שאלו איצקוביץ, ירושלים המסכנה הנובעת ממאמר העורך האחרון, היינו הן? מעוררת מחשבות נזרות, הרבה מאדתי ישראל? אינם עשויים להאמין כי אמנם ביננו הולך בעקבות הנגרל מראנק. צריך לעצור מוצא להביא את האמת האמיתית הזאת לכל אלה החיים בנטו רוחנו. הני י. יצחקי, ירושלים

... מניין לכם הבטחון לקבוע כי בן-גוריון מנעל את בטחון המדינה לבטחון שליטתו?

מישל קאדר, חולון
נשים וזכריות
כתבתם על בעיית הנישום הזכריות של העולם ספולין (העולם הזה 1057) גרמה לי בושה ובלבול, על שהגענו למצב כזה בו מולדתנו העברית, איר, אוכל להסתכל בעיני נשים של הילדים שלי ולספר להם על הצרות שעשו לנו הנזיים בגולה? הלאו את אותו הדבר עושים גנזיים אצלנו.

פנחס שיליפקי, חיפה
היחס הקשה אל המיטפחות המעורבות הוא כתם כתינו. יחס זה אינו הולם עם הרוצה למצוא דרך-חיים בים של עמים אחרים. יש אמנם לסרונה דמוקרטית את הזכות המלאה לבחור לה עולים הרצויים לה, אולם מחובתה לראונו לכל אורחיה ללא הבדל נוע, דת או השקפה. בינתיים רצוי היה ליטב את המשיחיות המעורבות בכפרים מיוחדים להן; על מנת להקל את קליטתן.

אמנון הרברט ריטר, כפר-איתא
... אמנם מכאיבה העובדה שנוהגים ב-צורה נסה ואוילית בעולם ספולין הנישואים לנשים נוצריות אולם נישא זו צודקת ב-י סודה, אם כי לא בדרתי ביצועה. עם ישראל שמר על עצמו בתוקף האיכור והחרם שחל

מירוש ההתחייבות המוצעת: קשר רשמי של חמשה עתונים, הנכנסים ביום חול ל-75 אלף בתים, להשתיק את האמת ולסלק את העובדות, במידה שאינן תואמות את הצרכים המפלגתיים החולפים של שיתפות מפלגתית ומנית.

אילו הוצע לציבור הרופאים לקשור קשר שלא לרפא חולים מסוימים, או להרוג ב-כונה תחילה חולים מסוימים על-ידי טיפול בלתי-נכון — האם לא היה מתקומם מצי פון הציבור? אילו קיבלו על עצמם חמשה ארגונים של מהגרים לבנות בכונה תחילה גשרים שי-יפלו מתחת למשאם, או להקים בתים שית-מוטטו על ראש דייריהם — האם לא היה לבו של כל אדם הגון מודעוע?

אולם כאן מוצע במפורש לעשות מעל מחפיר ומסוכן שבעתים, כי זהו מעל המכון נגד הציבור כולו. כאן מוצע לעתונאים למי עול בכונה תחילה בתפקיד הקדוש המופקד בידיהם על-ידי החברה — לגלות את האמת ולהאר את המציאות כמו שהיא. ואף לא אחד את העתונים שהוזכר בשמם, לא ראה בעצם הבר המוצע משהו יוצא-דופן?

כמי שהיה פעם חבר-מערכת הארץ, בימים שעתון זה נשא ברמה את נס העתונות הבלתי-תלוייה, גרמה לי הוכרת שמו של עתון זה, בהצעה זו, כאב-לב. מי היה מעז להזכיר את שם הארץ במקשור כזה עוד לפני שמונה שנים?

אמנם, ידעתי כי הארץ של השנים האחרונות שוב אינו אותן עתון, פעם חשבת כי כבוד הוא לי לכתוב בו מאמרים ראשיים. הוא הוסיף למתוח ביקורת מה ושם בעינים שלא עניינו במיוחד את דויד בן-גוריון, כמו עניני הכלכלה. אולם בכל ענין שהיה חשוב באמת לביני, ולקבוצת עוזריו — פרשות כמו משפט קסטנר, משפט עמוס בן-גוריון, פרשת אלי תבור, פרשת רצח קסטנר ופרשת המשבר הממשלתי — עשה הארץ באמונה את מלאכת הרדנים החדשים, אם בגלוי ואם על-ידי מתן זכות-הדיבור הבלעדית לי-אותם חברי-המערכת שהם עבדים נרצעים של השלטון.

אם באמת יקום ההסכם המוצע, ואם לא — כבר אין זה חשוב. עצם העלאת ההצעה הוכיח כי חלק מן העתונות הישראלית הת-לגלג לתהום כזאת של התנחנות מוסרית, ששום התחייבות פורמלית שוב אינה מוסי-פה או גורעת.

מיכאל ש., ירושלים
... רק פירסום מאמרים ותכתוב מצולמות על כל פשע ועוון, ולוא הקטן ביותר, המ-בוע בידו בני פובים, עשוי להרתיע את הנוער מעשי פשע. יש לההיריד כמו כן בבתי-הספר ובתנועות הנוער את נוהג לה-תייג ממעשי פרחות הנורדים בשעים, ולא לראות במבצעהם ניבורים גדולים.

תמר בכר, תל-אביב
הנני רוצה להפנות את תשומת ליבכם ל-בעיית התרומה לקרן הקיימת לישראל, בבית-הספר התיכון נאולה בתל-אביב, ואולי בעוד בתי-ספר אחרים. נעשית התרומה לסתימה עם סיום השליש נדרשים כל התלמידים ל-שלם סכום כסף עבור התעודה. תלמיד ה-מסרב לשלם אינו מקבל תעודה. על-ידי כך נעשית התרומה לכפיה. יש תלמידים המ-סרבים לתרום לקרן הקיימת מבחינה לאומית ומצפונית, אחרי שהפסיקה לנאול אדמות ו-הפקה לימוד של שותי תה, ונעשה להם בצורה זו עוול משוער.

שלום דותן, תל-אביב
הנני מכיר אישית את סחולל המהפכה בנתניה, את דוד דהרי (העולם הזה 1056). הוא היה אחד מסובי הלוחמים של האצ"ל, שעליהם למעשה עמד האצ"ל בתקפותו ה-נועזת. לכן קשה להשלים ולתאמן שהוא העלה לנדרו את אלה שרק לפני עשר שנים ניסו להסנידו לידו המשעבר הכרטיס. הרשו-נא לי לשאול מעל דפי יטבוונכם את דהרי: איר נתת יד לאלה הנישואים שנאה עיוורת את לוחמי המחתרת? איר הצבעת עבור אלה שהצביעו בכנסת נגד שיקום האלפנות וה-נכים של אצ"ל ולח"י? איר טעב בצוותא עם אלה המתנגדים לקרא רחובות על שם מפקד דוד רואל? איר רב נרונה, קשאני וא-י שלום הכיב היד? רבנו של עולם, איר זה קרה?

הכרית הבלתי-ירדשה הזו לא תחולק מעמד זמן רב. אביחי יהודיך, תל-אביב
אין זה בריא שישלטון מסוים בשלטון במשך

אני שואל: מה יהיה הלאה טוב, העברי יינים הצעירים נשפטו וסיבלו את עונשם. אולם מה יהיה עליהם אחר כך? עמוס מלאך ייטב ארבע שנים בבית-הסוהר, ואולי יקבל עוד כמה שנים. אחרי שיצא מבית-הסוהר הוא עשוי להיות כבר פושע מושלם. ומי יראג לישראל יינדרמן, אחרי תשעה חדשי מאסר? האם המדינה תעזור לו לחזור ל-מוסב?

יהודה תרומ, תל-אביב
סחיטה לאומית
הנני רוצה להפנות את תשומת ליבכם ל-בעיית התרומה לקרן הקיימת לישראל, בבית-הספר התיכון נאולה בתל-אביב, ואולי בעוד בתי-ספר אחרים. נעשית התרומה לסתימה עם סיום השליש נדרשים כל התלמידים ל-שלם סכום כסף עבור התעודה. תלמיד ה-מסרב לשלם אינו מקבל תעודה. על-ידי כך נעשית התרומה לכפיה. יש תלמידים המ-סרבים לתרום לקרן הקיימת מבחינה לאומית ומצפונית, אחרי שהפסיקה לנאול אדמות ו-הפקה לימוד של שותי תה, ונעשה להם בצורה זו עוול משוער.

שלום דותן, תל-אביב
הנני מכיר אישית את סחולל המהפכה בנתניה, את דוד דהרי (העולם הזה 1056). הוא היה אחד מסובי הלוחמים של האצ"ל, שעליהם למעשה עמד האצ"ל בתקפותו ה-נועזת. לכן קשה להשלים ולתאמן שהוא העלה לנדרו את אלה שרק לפני עשר שנים ניסו להסנידו לידו המשעבר הכרטיס. הרשו-נא לי לשאול מעל דפי יטבוונכם את דהרי: איר נתת יד לאלה הנישואים שנאה עיוורת את לוחמי המחתרת? איר הצבעת עבור אלה שהצביעו בכנסת נגד שיקום האלפנות וה-נכים של אצ"ל ולח"י? איר טעב בצוותא עם אלה המתנגדים לקרא רחובות על שם מפקד דוד רואל? איר רב נרונה, קשאני וא-י שלום הכיב היד? רבנו של עולם, איר זה קרה?

הכרית הבלתי-ירדשה הזו לא תחולק מעמד זמן רב. אביחי יהודיך, תל-אביב
אין זה בריא שישלטון מסוים בשלטון במשך

הנני רוצה להפנות את תשומת ליבכם ל-בעיית התרומה לקרן הקיימת לישראל, בבית-הספר התיכון נאולה בתל-אביב, ואולי בעוד בתי-ספר אחרים. נעשית התרומה לסתימה עם סיום השליש נדרשים כל התלמידים ל-שלם סכום כסף עבור התעודה. תלמיד ה-מסרב לשלם אינו מקבל תעודה. על-ידי כך נעשית התרומה לכפיה. יש תלמידים המ-סרבים לתרום לקרן הקיימת מבחינה לאומית ומצפונית, אחרי שהפסיקה לנאול אדמות ו-הפקה לימוד של שותי תה, ונעשה להם בצורה זו עוול משוער.

שלום דותן, תל-אביב
הנני מכיר אישית את סחולל המהפכה בנתניה, את דוד דהרי (העולם הזה 1056). הוא היה אחד מסובי הלוחמים של האצ"ל, שעליהם למעשה עמד האצ"ל בתקפותו ה-נועזת. לכן קשה להשלים ולתאמן שהוא העלה לנדרו את אלה שרק לפני עשר שנים ניסו להסנידו לידו המשעבר הכרטיס. הרשו-נא לי לשאול מעל דפי יטבוונכם את דהרי: איר נתת יד לאלה הנישואים שנאה עיוורת את לוחמי המחתרת? איר הצבעת עבור אלה שהצביעו בכנסת נגד שיקום האלפנות וה-נכים של אצ"ל ולח"י? איר טעב בצוותא עם אלה המתנגדים לקרא רחובות על שם מפקד דוד רואל? איר רב נרונה, קשאני וא-י שלום הכיב היד? רבנו של עולם, איר זה קרה?

ב.ב. כמצב לכוש

עשרות שנים ללא חילופים, וכיש שאין זה בריא לממשלה, כך אין זה בריא גם לכוש עמי. א. כהן, נתניה

למען האמת והצניעות
אחם כבר משננים אותי, האם בריניט בארדו היא חברה של אחד מחברי המערכת שלכם? נדמה לי שאם הייתם עושים ספטיכ טיקה קלה על גיליונותיכם בשנתים האחרונות הייתם מניעים כמוני למסקנה, שה-חתיכה הזו, שהשר יודע מה מצאתם בה, היא הנערה המצולמת ביותר בעתונכם. אחם אינכם מחמיצים שום הזדמנות להנכים או תה לאחד ממדורייכם, או אפילו על העצור.

והר פרנקל, תל-אביב
גם לא את ההזדמנות הניתנת על-ידי פירסום מכתבו של הקורא פרנקל.

בריוניט בארדו בשערכם הצבעוני (העולם הזה 1056) היא נאה, אולם תמונותיה ב-עמוד 2 עוברות כל גבול. אמנם אין לערר זו להתבייש במה שיש לה, אבל האם לעולם היא איננה לובשת משהו כשהיא מצלמת במיטה או בחוף?

עמנואל לנדמן, ירושלים
למען ההיסטוריה (הוצניעות) היא לבשה פעם משנה צילום במיטה (ראה תמונה).

בעיות מיצעים
בשבועון "דבר השיבוע" גליון סס' 25, קראתי מאמר בשם הגדת אשתאול, המדבר על חיה של משפחה מתימן בכפר אשתאול. בתוך המאמר הם כותבים על כלב הכפר. את הכלב הזה קוראים מוחמד.

שקראתי את הכינוי של הכלב הודיעותי, והעתון נפל מיד. התימינים הם הארץ נתנו את השם מוחמד לכלב שלהם יורעים מוחמד הוא הנביא של המוסלמים. מוחמד הוא צמרת של הדת המוסלמית וטאות מיליונים של מוסלמים בעולם הולכים לפני דוקטרינה שלו. טוב אם תעלבו "של לפני תמינה" נביא לכלב ישראל רק בין בני המשפחה או הכפר. אבל למרסם את זה בעתון של ה-הסתרות, ועלבו זה יגיע למוסלמים על זה אף מוסלמי ואף איש טוב בעולם לא יסלה. אני מבקש שמשדר הדתות יעניש את ה-אחרים על פשע זה.

סעיד יוסף נסאר, עראבה

חארארי קירי

קומריה הבלתיאלוהית הגיעה לקיצה. באותה פתאומיות בה החל המשבר הממשלתי, נסתים. האם לצחוק או לבכות?

כאשר העיף דויד בן-גוריון את שתי מפלגות השמאל, בבעיטה גדולה ומכוננת היטב, אל מחוץ לחור החם של הקואליציה, העמיד לפניהן את הברירה בין שתי אפ-שרויות:

● לחול חזרה על ארבע, תוך כניעה מוחלטת לכל שאיפותיו המפלגתיות והא-שיות, או

● לעמוד נגדו בבחירות-בזק, שתהינה צמודות ישר לתעמולת-ההינד של שנת-העשור, בה גייסו כל האמצעים האדירים של המשטר לפאר ולרום את דויד בן-גוריון.

כמשך כמה ימים התנדנדו שתי המפלגות על רגליהן. אחר-כך פרעו בדרך וחזרו.

★ ★ ★

אפשר היה לחשוב שלא היה בכלל צורך בהשפלה נוספת זו. במשך שנתיים ארוכות קיבלו שתי מפלגות-השמאל את הדיון והרכינו ראש בכל פעם שדויד בן-גוריון רמס תחת רגליו את עקרונותיהן הקדושים ביותר.

במשך שנתיים אלה ספגה מפ"ם סטירת-לחי אחרי סטירת-לחי: מיבצע-סיני שתוכנן מאחורי גבה; ההצטרפות לדוקטרינה של אייזנהואר; קבלת חוק בטחון-המדינה, ש-אפשר לדון לתקופת-מאסר ארוכות כל עתונאי או עסקן בעל דעה עצמאית. התהום בין ישראל לבין העולם הערבי, ובינה לבין ברית-המועצות, התרחבה ועמקה ש-ב-עתיים.

מפ"ם שתקה כאשר סולק משה שרת, כ-אשר נערך מיבצע-הרימום השיטתי לחברי קבוצת-המנהלים, כאשר ניתנה גושפנקה רשמית של הממשלה לטרדיניה של יחזקאל סהר, כאשר נתגלתה רשת-ההלשנה ההמונית של הש.א., ונחשפה הפעילות המבילה של הש.ב. בפרשות קסטנר ותבור.

אחרות-העבודה האקטיביסטית ומצחצחת-החרבות נתנה נוסף עליך את ידה לפיניו סיני, שארם אלישיך ורצועת-עוזה, וכן לאי-התערבות ישראל בימי המשבר הרה-הסיכויים בממלכת הירדן.

אולם כל זה לא הספיק. ככל שי התגבשה הדיקטטורה האישית של דויד בן-גוריון, כן גברה איסבלנר תו לגבי גילוייה-ההתנגדות התמימים ביותר.

ההשלמה המעשית של מפלגות-השמאל עם כל מעשיו שוב לא הספיקה לו. התיאבון גדל עם האכילה. עתה לא השלים עוד עם הימנעות מהצבעה. הוא רצה בתמיכה פעילה, ברורה וקולנית. הוא רצה כי שותפיו יתאחדו כפיים ויקראו הידד עוד עולים באש הערכים שעליהם הם חינכו דור שלם.

הבריחה-אל-המוגזן של ח"כי מפ"ם ואח-דות-העבודה בעת ההצבעה על חסיפת אלי תבור בכנסת, הרטינה של אחרות-העבודה נגד מעשי הרב נסים, התמיכה המגוממת של מפ"ם ברעיונות נחום גולדמן — כל אלה העלו את חמתו של הרבי.

הוא לא רצה עוד בשותפים כפי-פינקומה. הוא רצה בגוררים הול-כיפ-עלי-ארבע.

★ ★ ★

ל ישרה את עצמו איש כי הקואליציה החדשה וזמה לקואליציה הקודמת. לי-מראית-עין יהיה ההרכב, אולי, שזה. אולם היתסים הפנימיים השתנו באופן תהומי.

היו ראשי-ממשלה ו-15 שרים. עתה יש אדון ו-15 משרתים. כי בזהלם חזרה לממשלה, קיבלו על עצמם כל השרים ומפלגותיהם שורה של התחייבויות, שרק חלק מהן כתוב שחור על גבי לבן. השאר כרוכות ומותנות בעצם הצורה בה חוסל המשבר המבוים.

חברי הקואליציה החדשה התחייבו, למעשה: ● **להימנע כמשך שנתיים מכל התנגדות או הסתייגות גלויה או מוסווית כלפי כל מעשה שהוא של דויד בן-גוריון.**

● לחתר מראש על כל ויכוח על כל נושא שהוא, אשר דויד בן-גוריון מחליט להזכיר אותו בדרך אגב באחת משיבות-הממשלה.

● לחוקק חוק שיחסל את חופש העתונות, ויאפשר סגירת כל עתון שירגז את דויד בן-גוריון.

● לתת חסינות מוחלטת לפעילות כל הגופים הגלויים והמתחרתים המבצעים את רצונו האישי של דויד בן-גוריון, והפועלים בין השאר נגד שותפי-הקואליציה עצמם.

● לתת חיפוי מלא לכל פרשות ה-שחיתות שנתעוררו ושיתעוררו במנגנון ה-ממשלתי וההסתדרותי.

שתי מפלגות-השמאל כי היציאה מן הקואלי-ציה היא, לגביהן, שואה. הן הפגינו שהן מוכנות לכל מעשה משפיל ומביש כדי לחזור.

אין זה לקח חריפעמי. זהו הצעד הראשון בדרך שאין בה חזרה. כי להבא יוכל דויד בן-גוריון לנזפה בנשק זה בכל עת שירצה, כדי לפחות משותפיו כל כניעה שהיא.

מי שנכנע פעם, יוכנע שנית. ומי ישכנס מחר לתנאים מחפירים שבי-עתיים.

דויד בן-גוריון ויתר, לפי שעה, על ה-איום בבחירות מוקדמות, הצמודות לשנת-העשור. אולם אין כל ערך מעשי ליתור זה. ממילא אי-אפשר היה לערוך בחירות אלה לפני הסתיו הבא. ועד אז יוכל דויד בן-גוריון לייצר תריסר משברים חדשים.

דויד בן-גוריון ויתר, לפי שעה, על ה-איום בבחירות מוקדמות, הצמודות לשנת-העשור. אולם אין כל ערך מעשי ליתור זה. ממילא אי-אפשר היה לערוך בחירות אלה לפני הסתיו הבא. ועד אז יוכל דויד בן-גוריון לייצר תריסר משברים חדשים.

דבקות במשימה

הפיתוי של בחירות אלה הוא גדול, ויהיה צורך לתת לביגיי שוחד פוליטי גדול והולך תמורת היתור עליו.

★ ★ ★

מ עבר לסיכויים אלה, רומז חשבון מרחיק-ראות עוד יותר. וכאן, בעצם, הסכנה האמיתית.

תנאייה-כניעה מוציאים מראש מידי מפ"ם ואחרות-העבודה את האפשרות לנהל מלחמת-בחירות אמיתיות לקראת הכנסת הרביעית.

אחרי שיוסיפו לשבת עוד שנה וחצי ב-ממשלה כעבדים נרצעים, כבוליידיים וס-תומיפה, ואחרי שיתנו את הגושפנקה שלהן למעשי ביגיי אשר ינגדו באופן מוחלט את כל עקרונותיהן המוצהרים, לא יוכלו לפתע להופיע לפני הבוחר ככוחות עצמאיים.

כאשר יגיע מועד הבחירות, יציג להם דויד בן-גוריון את התוכנית הגואלת: להו-סיע ברשימה אחידה של שלוש מפלגות הפועלים. במלים אחרות: להצטרף למפא-יי-רבתי. לא תהיה ברירה אלא להסכים, כי בעיני הבוחר ממילא לא יהיה אז עוד שום הבדל בין משרתי בן-גוריון השונים.

במצב שרת-החווה אז, תינתן משי-

● לתת גושפנקה רשמית לרימום היוזם של חברי קבוצת דיין-קולקפרס, אשר דויד בן-גוריון מתכוון להוריש להם את שלטונו בכוא היום.

במלים אחרות: מפ"ם ואחרות-העבודה, כמו הדתיים והפרוגרסי-בים לפניו, הפכו את עצמם למרי-כה, עליו צועד דויד בן-גוריון לקראת משרתו — הכוללת, בין השאר, את חיסול ארבע המפלגות האלה.

★ ★ ★

כ כולים מרכיני-הראש לנחם את עצמם כי זוהי ירידה צורך עליה, כניעה צורך התבססות, נסיגה צורך היערכות מחדש. זוהי נחמה יפה, אולם ההגיון האכזרי של העובדות אומר את הניפך. זוהי הירדירות אשר המהירות שלה הולכת וגוברת בקצב מסחרר. צעד אחורה הוביל לנסיגה, הנסיגה הובילה למנוסה, המנוסה לפאניקה של ה-שבוע האחרון, והפאניקה להתמוטטות מו-סרית ופוליטית.

שהרי זאת שפת העובדות: דויד בן-גוריון ייצר וביים משבר קואליציוני, על סמך ענין של מה-בכך. במשבר זה הוכיחו

מעוות חרשה לגמרי לרעיון הישן של בן-גוריון להנהיג בארץ שיטה של בחירות אזוריות.

עד כה התנגדו לכך כל המפלגות האחרות, כי כל ילד מבין שבמצב השורר בארץ תתן שיטה זו רוב מוחלט למפא"י — רוב שידאג לכך שישאר רוב לעולם ועד.

אולם כאשר יופיע בזירה הפוליטית הגוש של מפא"י-ירבתי, גוש שישלוט כבר בכנסת הנוכחית על 64 הקולות של מפא"י, אחדות-העבודה, מפ"ם והקתיולינגים הערביים, אולי בתוספת חלק מהפרוגרסיבים והדתיים, אפשר יהיה להעביר חוקי-בחירות חדש.

★ ★ ★

א יקרה כדבר הזה, הרי שבכנסת הרביעית יהיה לדויד בן-גוריון רוב יציב, שיהיה משועבד לו באופן אישי. רוב זה יכלול את אנשי קבוצת-המנהלים שלו, שייציגו את מועדותם בבחירות הבאות ויהיו חברי הממשלה הבאה.

הדרך תהיה פנויה להקמת הדיקטטורה האישית אשר דויד בן-גוריון חולם עליה מזה שנים רבות, ואשר קשה היה להגשימה עד כה — הן בגלל הפרעת עסקני המפלגות השונים, והן בגלל הצורך להימנע ממעשים קיצוניים שיער רדו את מורת-רוחו של התורם היהודי בברוקלין.

יתכן שישנם כיום אנשים רבים בארץ הסבורים שזה יהיה דבר טוב. לא נתחכח על כך הפעם. דבר אחד ברור: ראשי מפ"ם ואחרות-העבודה אינם סבורים שזה יהיה דבר טוב. הם גם די פקחים כדי לדעת לאן מובילים הדברים. אם בכל זאת יצאו השבוע בעיניים פקוחות לדרך ההתאבדות הפוליטית, הרי שיש להניח שלא היתה להם ברירה.

כי שתי מפלגות-הפועלים אינן בראש-ווראשונה גופים פוליטיים. בראש-ווראשונה הן גופים כלכליים, האחראים לשלומם של עשרות קיבוצים, העומדים כיום בחלקם על סף ההתמוטטות המשקית והחברתית. הם תלויים באף ואחת דרכים גלויות וסמויות בחסדי השלטון, המחזיק בידיו את מאות מיליוני הלירות של משטר השגור והמעוקם.

זוהי עניבת-החנק. לא השבוע הושמה על ראשי מפ"ם ואחרות-העבודה. היא מונחת שם מוזמן. השבוע רק נתהדקה עוד קצת מפ"ם כיב לצוואר. היא תלך ותתהדק, בשקט, בהדרגה, באיטיות. כי ה-אדם המחזיק בחבל הוא אמן במקצועו.

★ ★ ★

ב ימים הטובים של יפאן, היה קיים פולחן שנקרא חאראקירי. היינו. מתותך הבטן.

אדם שחול למצוא הן בעיני המיקאדו, היה מקבל מידיו מכתב אויב מאד, כתוב בסגנון המנומס ביותר, שהודיע לו כי מותו הקרוב רצוי להוד מלכותו, בן השמש. יחד עם המכתב היה המיקאדו שולח פגיון משוכן יהלומים.

מקבלי האיגרת היו מומינים את ידיהם, שוכבים על מרבד אדום ותותכים לעצמם את הבטן בפרהסייה, בטכס חגיגי ומרומם. הכל נעשה בכבוד, בהדר ולפי מיטב כללי הטעם הטוב.

אולי יש להצטער על כך שאצלנו חסר החינוך הטוב, המטפח גילויים כה מהודרים של טכס וסגנון. האיגרות של המיקאדו שי-לנו אינן עדינות ואדיבות. והאנשים הנדרשים עליהן להתאבד, אינם עושים זאת בצורה המרוממת אלי הרוח ומטהרת את הלב.

ארבע מפלגות ביצעו השבוע חאראקירי בפרהסייה. היה זה מחזה די מבחיל.

העם

סוף שחור

החזיר את רוב הרעל, לפני שכול היה לחזור לקיבות האוכלוסיה ולגרום לקסטי טרופה שאיש אינו יכול לחוות תוצאותיה.

במשך השבוע החולף, רעל זה היה מסוכן יותר מכל תכשיר כימי. כי הוא בא לכלות את העצבים והגידים של הגוף הלאומי: האימון של ה' אורח באנשי ציבור ובמפלגות, במסודות ו' בממשלת עצמה. הדגמת ההתנגדות המוסרית והציניות המעשית שנערכה השבוע לעיני כל לא תישכח שנים רבות. מפלגות שהיו מוכנות לחתור על כל עקרון, הכרזות שהשקרו בלס מתוך ג' לעיני ליד, מקח וממכר מסחרי בערכים הלאומיים החשובים ביותר — זה היה המחזה.

מארח ההתפטרות. במרכז הבמה, כמו מנצח על המקלה, עמד דויד בן גוריון. כל הנגנים האחרים תלו בו את מבטיהם, מוכנים להשמיץ כל צליל מבוקש על פי הרמו הקל ביותר של שרביטו. הם לא צעקו גם כאשר שרביט המנצח הלם בחווקה על פרקי אצבעותיהם. כי על במה זו, אסור למוכה אסילו להתאנה.

מנגינת השבוע החלה, כאשר פתח המנצח במארח ההתפטרות. ביגיי השיג התפטרות זו בנקל. הוא פשוט העמיד דרישה שהיתה כל כך גסה ובלתי-אפשרית, שאסילו יריביו הדבקים לא יכלו לקבלה. היתה זאת ה' דרישה שאחרי עשר שנים (מפאי והדתיים, למשל) יוכלו לפטר כל שר אחר בממשלה (העולט הזה 1057), ברגע שביגיי ירצה בהת' פטרות זו.

אולם כאשר אך הגיע ביגיי לבית הנשיא והודיע לו רשמית על התפטרות הממשלה, נעלמה דרישת הפטרות כאילו סולקה ב' שרביט-קסמים. היא פשוט נמוגה כמו ב' חלום. היא מילאה את תפקידה ברגע שהוש' גה ההתפטרות.

פאניקה של פנייה. במשך 24 שעות נתן ביגיי לשותפיו להתבשל בועתם הקרה. הוא ביקר את משה שפירא הסובל, במלון השרון, שוחח עם איצ'ה-מאיר לוין, דג שכל השיחות יפורסמו בהרחבה. כך פיתח אצל שתי מפלגות הפועלים פאניקה של סגירת-דלת. הן חששו כי בכל רגע תקפץ ממשלה בלעדית.

ביגיי ידע אל לכוון מה המצב הפנימי במפלגות אלה. מנגנון-החושך מספק לו ב' התמדה דו-חיים מלאים על שיחות עסקני מסים ואחודות-העבודה ביניהם לבין עצמם בטלפון ובישיבות סודיות, מערכן אותו על מצב-הרוח במשקים. כך ידע ביגיי כי הלחץ בתוך מפ'ם ואחודות-העבודה, ביחוד מצד המשקים, הוא עצום. הוא ידע כי בעיני גורמים אלה, פרישה מן הממשלה היא בגדר שואה כלכלית.

אמנם, למראית עין אין הבדל תקציבי בין שותפי קואליציה לבין משקי אוסופיזיה. התקציב הולך ברובו דרך מחלקת ההתישבות של הסוכנות, שאינה ממשלתית. אולם ההכ' רעות הכלכליות הגדולות, הקובעות למשל את היקף האשראי הניתן למשקים, מתקבלות במשרדי הממשלה. הן יכלו לקבוע את גורל המשקים לחסד או לשבט, באלף צורות שונות.

הלחץ לא היה רק כלכלי. רבים מן ה' משקים מעוררים, אחרי שנים ארוכות של פילוגים פוליטיים. בפילוגים אלה יצאו לא רק נאמני הפלגים הפורשים, אלא גם כל מי שמאס בחיים הקיבוציים, ראה בפילוג דרך נוחה להסתלק בכבוד.

אחרי מיבע-עסיני קיבל תהליך ההתפרקות, ביחוד במשקים של הנוער הישראלי, תנופה חדשה. היה קיים החשש כי הוועוע הקל ביותר יגרום לעיבות המוניות נוספות, ו' אולי לחיסול משקים שלמים.

אדוף הסוכריה. כל זה היה ידוע ל' ביגיי, לכן, אחרי שהפאניקה בשמאל הגיעה לשיאה, ניסוף לפתע בסוכריה. היא לבשה את דמותו של ח'כ יגאל אלון, אלוף הפל' מ'ח שהפך לעסקן ממורגה שניה באחודות-העבודה, ואשר קבוצת המנהלים של ביגיי רואה בו מועמד לשותפות בעתיד.

שיחת ביגיי עם אלון, ביום הרביעי בערב, פתחה בפני אדם וחהה השמאליים פתח של תקנה לחזור לגן-העדן האבוד. הם לא השאירו ספק שהם יחזרו בכל התנאים, אפי' לו יחזירו את התפוח מעץ-הדעת, אם רק

במדינת ישראל, שהיא כחוקת עיר נצורה מזה עשר שנים, קיימת שמחה דומה עם ב' או של כל אורח שחום או שחור מאסיה או מאפריקה. מעולם לא היתה שמחה גדולה יותר מאשר זו שקידמה את פניו של ארנו, ראש ממשלת בורמה, בביקורו ההיסטורי-בישראל.

השבוע שמחה המדינה עם בואו של אורח שחור שבא מן הכיוון ההפוך: איבירו אייה, ראש משרד המסחר בגאנה, שבא לשוחח על מתן סיוע ישראלי למדינה השחורה הצעירה ביותר באפריקה.

מאחורי שמחה זו עמדה הרגשה פשוטה, המקוננת בלבו של כל ישראלי ברדעתו: שגורל ישראל בעתיד תלוי בהצלחת המדינה לחזור למרחב האפרו-אסיאתי, במאמציה להשתלב בו.

המנגינה הרועת. מזה שנים עוסק משרד-החוץ הישראלי בנסיגות חוזרים ונש' נים לתרגם הרגשה זו לשפת המעשים המדי-ניים. זוהי אולי הפעולה החיונית ביותר של המשרד הקופא על שמרו בכל שאר השטחים.

דויד הכהן כבש בשעתו את בורמה למען ישראל וסוגל-בונה. יעקב מרדור הבקיע את השער לחבש, כבש שם אחיזה פוליטית ואת סיר הבשר. בימי משה שרת נתקע אסילו יתד ארעי בסודאן, ונקשרו שם קשרים רא' שונים, שלא ניתנו לפרסום. המסע לכיבוש גאנה, שהחל לפני שנה, הוא חוליה רביעית בשרשרת זו.

לרוע המזל, כל הנסיגות האלה מתחילים בתרועות-חצוצרה עליונות, אולם המנגינה דר' צכת תמיד בהדרגה. האחיזה הישראלית בבורמה הצטמקה כמעט עד לאס, למרות מסע-הרימום הנוכחי של שמעון פרס ומשה דיין. סודאן ירדה מן הפרק. המושבה היש' ראלית בחבש מתחלת. רק גאנה, בה נמצא המלך עדין בשלב הראשון, עוד נראית מעודדת — אולם גם היא כבר החלה ב' קשירת קשרים הווקים עם מצרים, המנבאים שתורות לעתיד.

מה גורם למפנה זהו בכל פעם, עוברים היחסים תהליך אחיד. ברגע הראשון קופצת המדינה הורה הצעירה על ההצעות היש' ראליות הנדיבות, כי ישראל מציעה שרותים במחיר שאינו מבוסס על שום שיקול מס' חרי, אלא על שיקול פוליטי טהור. אולם בהדרגה גובר הלחץ הנגדי. ככל שהמדינה הורה מתבססת, היא מבינה שאינה יכולה לעמוד נגד העולם האפרו-אסיאתי המאוחד, הוראה בישראל בתשיטוחים וגרורה של המערב, וגילוי אחרון של הקולוניאליזם ה' אירופי.

פאטח מוריגאנה. מוסר-ההשכל של הפרשה הוא שבמאה ה-20 אין המסחר הולך לפני הדגל, אלא מאחוריו. אי אפשר להסתגן לתוך העולם האפרו-אסיאתי מבצע לדלת אחורית, ולזרוק באותה שעה אבנים בלדת' הנוכחית הקדמית שלה.

הנסיגות המבוכים ביותר של משרד-החוץ הישראלי לא ישאו פרי, כל עוד אותו משרד עצמו תומך בצרפת באלג'יריה, מבקש ברית עם אמריקה ותומך בכל נסיון לבסס מחדש את הקולוניאליזם בעולם. פיצול האישיות הפוליטית של ישראל שקוף מדי, מרחיע גם את אותם העמים האפרו-אסיאתיים הידודתיים, שאינם רוחשים איבה מוקדמת למדינה.

בסופו של דבר, לא יהיה מנוס מן ה' החלטה הגדולה: האם ישראל שייכת ליבשת האפרו-אסיאתית, כפי שקבע זאת אלוהים — או ליבשת האירופית, כפי שקבעו דויד בן גוריון ושמעון פרס בהעדר החלטה כזאת, כל התקפת של ישראל לקנות אחיזה של קבע בגאנה האפריקאית, לא יהיו אלא פאטה מוריגאנה.

המשבר

רעל בריבה

סיפור השבוע היה בלתי-פוליטי בהחלט: בסעות הוצאו לשוק ממתקים וריבות, שה' כילו רעל שהיה בו כדי לקסול מיליון איש. בנשימה עצורה עקבו האזרחים אחרי הפעולה הזריחה של המשטרה, שהספיקה ל'

ברזיל

פאולו פידו

מוסיקאי וידעואח אחרי מסע קונצרטים מוצלח בבירות העולם, החליט להשחקע בישראל. מן הסיגירות שטעם נובלס האהובה עליו ביותר, בהכילה 100% וירג'יניה.

נובלס

100% וירג'יניה

תהנה ממוסיקה עילאית במחיר עממי ובתשלומים

רק פטיפון אוטומטי HIFIDELITY COLARO CONQUEST

משמיע לך את המוזיקה בצורתה המושלמת ביותר. 4 מחיריות. ארוך נגן — מנגן את כל התקליטים אף הגדולים ביותר

רק חברת א.ג. להשקעות מספקת לך את הדגם האחרון של המכשיר המוסיקלי הנפלא הזה במחיר עממי וכ-12 תשלומים.

אל תחמיץ הזדמנות בלתי חוזרת זאת לרכוש פטיפון קולרוקונקסט אמיתי! פנה עוד היום לאחת מהנויות א.ג. או ישיר למוכנות הראשית

חברה להשקעות בע"מ א.ג. רח' השרון 10 ת"א. טל. 5968

ליאדו שפות!

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות, קדימה! תליאבי, בן-יהודה 74, טלפון 20314

- (א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים ותוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.
(ב) קורסים לעברית. אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.
(ג) קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר ג' ה' ו' ז' ח' יסודיות. ה' ו' ז' ח' היכוניות.
פרטים והרשמה: מ'9-12 לפנה"צ — 9'3 בערב (פרט ליום ו').

● צמח לשורה של חברות מערב-גרמניות, שיחיו מכוונות נגד ישראל. מתחילים גרמנים יחידיו כי לא היה כל סמס בסענות ישראל על עיסוק בסחונות בין שתי המדינות, אולם למעשה לא ייסגרו חברות אלה קילקול של סמס ביחסים בין גרמניה וישראל.

● ברית-המועצות תפתח בקרוב במערכה פוליטית תקיפה, להשכנת השלום במרחב. התנאים שהיא תציע: חיסול טיכונד ישראל-ערב על-ידי קיצוץ גבולות ישראל, והחזרת הפליטים הערביים. צעד זה יגביר עוד יותר את הסתייגות בין ישראל לבין חגוש המזרחי.

● ארצות-הברית תמשיך גם להכא לעמוד בפירובח לספק נשק לישראל, אולם הדבר לא ישפיע על מערכת היחסים בין ירושלים וושינגטון. כי קיימים סימנים חמקניים כי ארצות-הברית לא תתנגד לכך שמדינות מערביות יספקו נשק לישראל.

● משרד הפנים מבין הצעת-חוק לשינוי סדרי הבחירות בעיריאות. לפי הצעה זו יצביעו תושבי הערים פעמיים: פעם בעד חרשימח המפלגתית הנראית להם לבחירת חברי הסועצה, ופעם בעד מועמד סטויים לתפקיד ראש העיר. בצורה זו תוכל מפלגה סטויימת לזכות ברוב חברי המועצה אך לא בראשות העיר.

● צפויה אכזבה לאלה שקיוו כי בעקבות שטרוריית הקי בורה בפרדסיחנה יפתחו בתיקבורות ליד חרשויות המקומיות, שלא יהיו כפופים לחוקים החמורים של חברות חקרישט חרדיות. למרות ששר הפנים ישראל ברייהודה ניסה לחתול דבר זה בפרדסי חנה, הבטיח דויד בן-גוריון לשר משה ספירא, בעת הדיונים חקואליציוניים

חאחרונים, שהוא לא ירשח פגיעה זו באינטרסים הדתיים.

● לעומת זאת יופעל לחץ על הרבנות הראשית למצוא חסדר לבעיות החליצה. עד כה היו נאלצות אלסנות ללא ילדים לקבל תחילה פיסור מאחי בעליהן, לפני ש- יוכלו לחינשא מחדש. עתה מסתמנת האפשרות כי נוהג זה ירוכך.

● מרכז מפא"י יפעיל לחץ על רב יוסף שיתפטר מן ה- כנסת. סאחר וקיימת במפא"י ההחלטה כי לא יחזיק איש בשתי טשרות צמרת בבת אחת, ורב יוסף מכהן גם כחבר הכנסת וגם כגזבר הסוכנות, יתבקש לפנות את מקומו בכנסת לחיים צדוק, שותפו של עורן-חדין סיכה כספי. רב יוסף יתנגד לכך בתוקף.

● תתעורר התנגדות בכנסת למינויו של ח"כ יצחק רפאל לתפקיד יושב-ראש הועדה רי ענייני חוקה, חוק ומשפט. בראש הסתנגדים יעמוד יושב-ראש הכנסת, יו"ר ספרינצק, שיבסס את התנגדותו על נימוקים חקשורים באישיותו של ח"כ רפאל, חידוע במעשים שאינם תו"אמים תמיד את דרישת ועדת חוק ומשפט.

● דויד בן-גוריון עשוי לעי- שות צעד בכיוון תיקון היחסים בינו לבין ד"ר נחום גולדמן. חור גים שונים בתוך מפא"י ילחצו על ביגיי לחסל את טיכסוכו עם נשיא התנועה הציונית, בסענה כי טיכסוכים אלה דוחפים את גולדמן לגיבוש חזיתות אנטי-מפא"יות בתנועה הציונית ובקונגרס היחודי העולמי.

● מאבק מר צפוי לאלפי חוכרי-האדמות של פיק"א, שטרם הספיקו לחעביר את האדמות על סמס. אחרי שהאדמות עברו מפיק"א לקרן הקיימת לישראל, דורשת הקק"ל לשנות את שיעורי דמי-החכירה או מחיר חקרקע, לפי מחירי-החוק של היום.

● היכון לעליית המסים ברשויות המקומיות. ההתחלה תהיה בחיפה ובחדרה השקאליות, אחריתן תזדנבנה גם העיריות חימניות.

● ייתכן אשראי גדול יותר לענפי ההלבשה והאריגים, כדי לחלש מהמסבר הנוכחי.

● פועלי המבשק ההסתדרותי לא ישותפו בקרוב בחנהלות מפעליהם. בישיבות סגורות החליטה הנהלת סוללבינה לדחות בהחלט רעיון זה, שהופע על-ידי מזכיר ההסתדרות, פנחס לבון, כדי לקנות את דעת הקהל.

● איש-אמונה של גולדה מאיר יתמנה לתפקיד קונסול ישראל בניירורק, למרות שהמישרה הובטחה תחילה למפלגה הרתית. האיש: אורי רענן, כתבו המדיני של הארץ בירושלים.

● "הבימח" תחפוך בקרוב לתיאטרון מומלכתי רשמי. חחלום הישן, שחוסס לאל כמה פעמים בועדות-הכנסת, יחפוך עתה למציאות, כפרס לתיאטרון על חגנת סחיה-ההסתה של יגאל סוטינזון, הססיף לרצח עורכי העולם הזה, בצורה זו ייפתרו למעשה כל הבעיות הכספיות של התיאטרון, יובסחו מסכורות השחקנים בשנים חבאות, בלי כל קשר עם הצלחתם או אי-הצלחתם האמנותית ויחם חקהל.

רוח נובע מהשקעה מאושרת, ואינה רחח מהשקעה בלתי-מאושרת, יהיה המצב עצוב מאד.

נסיעה מאושרת

שעת חירום היא מושג רחב. כמו "בסחון המדינה", הוא כולל כל דבר ה- מתאים לשלטון. לכן לא היה זה מפליא כאשר הוציא, לפני שבועיים, נציג האוצר הוראה חדשה בצורת צו לשעת-חירום, שה- קשר בינה לבין בסחון המדינה היה קלוש ביותר. הנושא: סוכני-נסיעות.

120 סוכני-נסיעות של המדינה מתחלקים לשני סוגים: לותנים ודגירקק. היו אלה הליתנים שהגו רעיון: מדוע לא לשכנע את הממשלה לסגור את המקצוע המכניס בפני הדגים הקטנים מאחר שהיו בענף זה מקרים רבים של הברחות-מטבע ועסקים בלתי-כשרים אחרים, לא היה קשה לשכנע את השלטון לבלוע את הפתיון.

קבע הצו: כל סוכני-נסיעות חייב לספק ערבות נקאית על-סך 10 אלפים ל"י, שלא יעקוף את חוקי-האוצר. מכיוון שערבות כ- זאת היא דבר יקר מאד, ולא כל אדם יכול להקפיד סכום כזה בחשבונו הבנקאי, היה פירוש הדבר חיסול חלק ניכר מן ה- דגים הקטנים.

האוצר לא הסתפק בכך. הוא דרש גם תעודות-יושר משטריות, וגם בחינות מק- צועיות לאנשים חרשים במקצוע. פירוש ה-

לא יהיו התנאים מגוסחים בצורה מבישה מרי.

ברגע זה היה נדמה לביגיי שהבאיש די צורכו את ריח שותפיו בציכור. לא היה עוד צורך בהסמלה נוספת. עתה התרכז על חוכ- ותבררים, לא על עטיפתם. הוא נתן לשותפים השמאליים להתחיק את כל הניסוחים, לעטוף אותם במימרח עבה של ריבה. הרעל ש- בתוך הריבה הוסתר כהלכה.

ביגיי השיג את כל אשר ביקש ליכו. בידיו נשאר שוט כלפי שותפיו בעבר ובע- תיד, אמצעי לחיסול העתונות המרגיזה, שקס מוחלט קואליציות. יחד עם האפשרות לסור את הממשלה ולהכריז בחירות-חסף בכל שעה שירצה.

"מיבצע חינוכי גדול", אמרו עסקני מ- סא"י באסיפות-עם, מבלי להסתיר את בוזם לשותפים. לדבריהם, היה כל המשבר רק שיעור לדוגמה של המורה בן-גוריון, ש- חעמיד את תלמידיו בסיוה ולימד אותם לקח בהלכות קואליציות. "מפא"י חינכה את המפלגות", קרא דוב יוסף בהתלהבות וב- גאווה בלתי-מוסרת.

גורד המקף. בסוף התהליך קיבל ה- מחזה אפילו קומי מש. בחיפה התכנסו ראשי מפ"ם לועידתם הארצית, שהוכנה ב- משך חודשים ארוכים, ושנועדה לשים קץ להידוררות החברתית והרעיונית במשקים. היה היו עסקים בויכות גורלי על בעית מקף-החיבור (אם להסתמך על "מארכיסום- לניניזם", כמושג הקשור בסמיכות, או על "מארכיסום ולניניזם", ללא מקף-מחבר) כא- שר קיבלו אולטימטום של ביגיי לקבל את תנאיו תוך 24 שעות.

לשוא ביקשו העסקנים לתת להם ארכה של 24 שעות נוספות, עד אחרון גמר ועי- דתם. ביגיי לא היה מוכן אפילו לכך. אנשי מפ"ם נאלצו לשכות את המקף, לאוך ול- הסכים לתנאי ביגיי במועד שנקבע להם. סבלנות המורה פקעה. היה זה רמו ליחסו של ביגיי לשותפיו בעתיד.

את המסקנה הציבורית הגדיר עתונאי ידוע בפסוק: "אותה הגברת באותה אדרת, רק המחשוף גדול יותר".

כך נסתיימה מנגינת המשבר, בשיר המעי- לות לדויד בן-גוריון. אנשי מפ"ם ואחדות העבודה יכלו לשיר, בלבם: "עת שיבת הקואליציה היינו כחולמים". אולם לפי כל הסימנים, יהפוך חלום זה לגביהם, בחודשים הבאים, לסיטוט אחד ממושך.

המשק

שלום לך, אושר

בשנים עברו, איש לא היה מאושר יותר מאשר בעל מפעל מאושר. בעוד שחבריו העצובים שילמו מס-הכנסה (בתוספת יב- מגן ומס-חברות) שהגיע בהדרגה עד 63% מרחחיהם, שילמו המאושרים רק מס כולל בסך 25%, במשך חמש השנים הראשונות בהן היתה הכנסה למפעל, או שבע השנים הראשונות לקיום המפעל עצמו.

רבים התקנאו במצב מאושר זה, השי- תדלו להצטרף לשורות המאושרים. בהד- רגה עבר חלק גדול מן המשק הפרטי לפסים אלה, בצורה זו או אחרת. כמעט כל המפעלים החדשים הפכו "מאושרים", על- ידי צירוף בעליהן זר או אפילו בלעדיו.

שבוע השנים השמנות. בשבועות האחרונים קרה משהו שפגם באושר ה- אנשים המאושרים. עדיין היו אלה רק גילויים ראשונים, אך הם נשאו בחובם ימים עצובים לעתיד.

לפי החוק הישן משנת 1950, כל ה- השקעה בתקופת שבוע השנים הראשונות היתה זכאית להנחות במס-הכנסה, אפילו נכללו בהן בחלקה רחמים שהושקעו מ- חדש. אולם בשנת 1955 תוקן החוק, ו- נקבע על גם במפעל מאושר יש סוגים שונים של השקעות, אשר לא כולן נהנות מאותן הוכיות.

החודש נסתבר כי לפקדי מס-הכנסה יש פירוש משלהם לתיקון זה. קבעו הם: רחמים שהושגו במפעל והושקעו בו מחדש, אינם בגדר השקעות מאושרות. על הר- חמים של השקעות אלה יש לשלם מס רגיל. התוצאה הצפויה: גביית מיליונים רבים על מסים על השנים שעברו, ממאות מפעלים שלא התכוננו לכך.

במקרה אחד הגיע הענין החודש לבית- המשפט. המפעל הנוון נאלץ להתפטר עם מס-הכנסה, להכיר בכך כי אחוז ניכר מהשקעותיו אינן בגדר השקעה מאושרת. עשרות מפעלים אחרים, שיגיעו בקרוב ל- מצב זה, יעמדו על סף משבר חמור. מכי- חן שרק סקיד השומה יכול לקבוע איזה

המנצח

שיר המעלות לדויד

דבר: זכות וישו של המשטרה הכלכלית והאוצר על כל מי שיש ברצונו לעסוק בשטח זה.

מרד דגירקק. כאשר יצא הצו, נס- תבר כי הרבה דגים קטנים יכולים להפוך, בשעת הצורך, לדג אחד גדול. 107 דגירקק התארגנו, זרקו מתוך ועד אגודתם את ג- ציגי 13 הליתנים, הכריזו שביית-מחאה. תחילה לא רצה האוצר להכיר בועד החדש, הסתמך על ההסכם שכתר עם החתיקים. אולם לא היתה זאת הפעם נסיעה צלחה. שר-האוצר עצמו נאלץ להיכנע, להודיע על נכונותו לקבל משלחת מטעם קטנים. יתכן מאד כי בשיחה זו יצטרך לשנות את כיוון הנסיעה.

היה זה רק פרט אחד ממערכה שהפכה כללית במדינה: המאבק של בעלי האיני- טרסים החתיקים והמחוסנים בכל מקצוע, בתמיכת השלטונות, נגד האנשים הצעירים והחדשים במקצועם. נסינות מקבלים ל- נסיון זה:

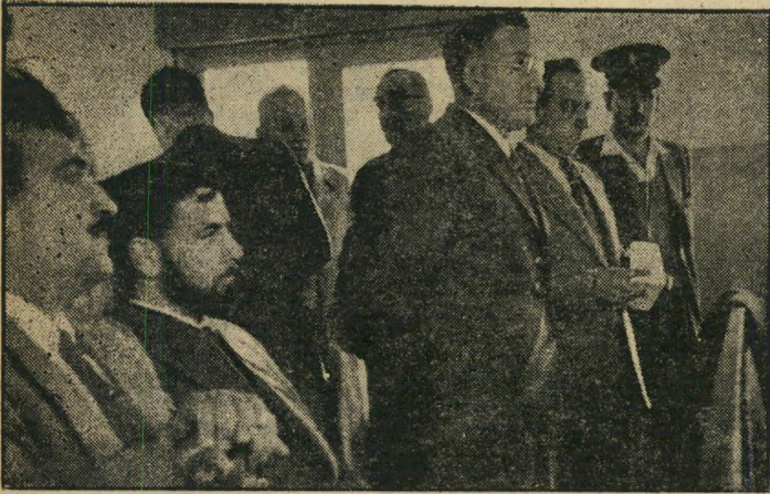
● מזימתם הישנה של חתיקי עורכי- הדין להשיג הסדר, לפיו יוכלו להופיע בפני בית-משפט מחווי רק עורכי-דין הנג- צאים במקצוע למעלה מ-10 שנים, ובסגיי בית-המשפט העליון רק עורכי-דין מיוחדים. שימונו על-ידי השלטון.

● מזימתם של רואי-החשבונות החתיקים לסגור בפני יועצים כלכליים אחרים את ה- גישה למשרדי מס-הכנסה.

ביוזמת „העולם הזה“ החל השבוע הבירור המשפטי של הפשע שהסעיר את המדינה

חטיבת תבור - מערכת מספר 1

תעלומת החטיפה הגיעה לשיאה. האשמות והאשמות-נגד ניסרו בחלל-תעמולת-לחש אדירה מטעם הש.ב. האשימה את עורכי „העולם הזה“ עצמם בחטיפת כתבם, או בכיום החטיפה. בלונדון טען ח"כ יגאל אלון כי החטיפה בוצעה על-ידי גוף שלישי, בלתי-ידוע. בתגובה אביב כתב ח"כ יוחנן באדר כי יתכן שקיימת מחתרת קרובה למפא"י, שביצעה את החטיפה.

השבוע הגיע אל השופט המשפט הראשון הנוגע לפרשת חטיפת אלי תבור. מגישיו היו עורכי „העולם הזה“ עצמם, מתוך כוונה להביא סוף-סוף את הפרשה לבירור פומבי מוסמך. התביעה: קובלנה פלילית נגד בעלי ועורכי „דבר השבוע“, על הוצאת דיבה.

ש.ב., ש.א., ש.ע.

כך הופיע בשיא פרשת החטיפה המאמר המחוכם הבא בעמוד המערכת של דבר השבוע, התום בראשי-התיבות של יצחק יערי, אחיו של מנהל דבר: „לפני עשרה ימים בוצע מעשה-פשע, הי עושה רושם כי השאנאזי וגניבת-הדעת שבו הם ללא דוגמה למה שידענו בעבר. העולם הזה נהג עתה, כנראה, „בלי מורא ובלי משוא-פנים“ גם כלפי כתבו, אם כי הוא מניח הן הסתה בלתי-מרוסנת נגד מוסדות הבטחון במדינה, שהם כביכול הספו את „הכתב הי בכיר“ שלו, חקרוהו-ועינוהו.

דבר השבוע הוא שבועון מכובד מאד. הוא נושא בראש גליונותיו את שמה המפורא של ההסתדרות הכללית של העובדי דים העברים בארץ-ישראל. אולם בחוגי מפא"י מתיחסים אליו בולוויל רב. בעיניהם הוא רק אחד הכלים הקטנים יותר בתזמורת הגדולה, הסרה למרותו של מנגנון-החושך. בימים כי תיקונו, אין המנגנון טורח אפילו להפעיל כלי זה. הוא סומך יותר על שבועון-הרפוש שלו, המתחרה בראש-ראשונה בשבועון הי מכובד דבר השבוע.

זה חדשים ושנים מנהל עתון זה השמעה פרועה נגד מוסדות, אישי מדינה, משוררים וסופרים, בשל חשבונות-סתר אפלים שלו ושל שולחיו, מקנטר ומפעפע ארס ביהם לכל אדם הקשור בחוק ומשפט בארץ הזאת. שי-בועון זה מנסה לשכנע לשוא, כי מישרה

אולם הימים לא היו כתיקונם. הפעם אי-אפשר היה לחתר אף על כלי אחד. דבר השבוע נאלץ להתגייס. לרוע הי מול, לא היה לו הנסיון הרב כשל הבטאונים שהגיעו לדרגה גבוהה של יצאנות עתונאית מקצועית. בטאונים אלה לא העזו לחזור בגלוי ובפה מלא על השמצות הש.ב. הם הסתפקו ברמזים שקופים, בליחות, בסילוף עדין של

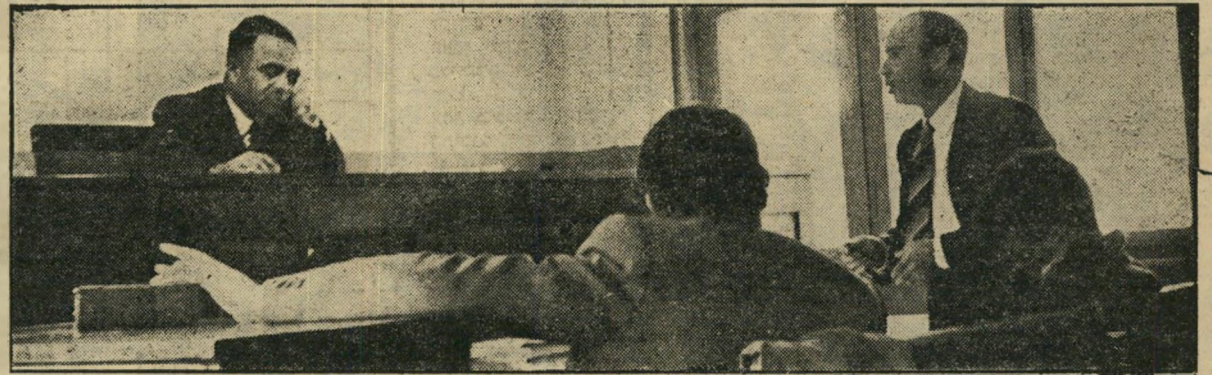
יודים או לא?

שואל השופט את משה בן-אלול, עורך דבר השבוע, וכתבו יצחק יערי (עומדים מימין), הנאשמים בהוצאת דיבה על אורי אבנרי ושלוש כהן (יושבים), הנאשמים ניסו להתחמק מן התשובה לשאלה.

לתבוע לדין פלילי חברה-בערבו-מוגבל. במשך קרוב לשעה ניסה לבסס טענה זו, שלא הושמעה עוד מעולם בבית-משפט יש-ראלי. מדי פעם התפתח חיוך בקרב הקהל, רנדור לא הסתפק בכך. טען הוא: דברי דבר השבוע כלל אינם בחזקת הוצאת דיבה, כי אין זה נכון שמשמטע מתוכב כאילו העולם הזה חסף את תבור, או מסר הודעה כוזבת. היתה זאת למעשה הודאה חלושה שאין שמץ של אמת בהשמעה הזונית, וכי לכל המנגנון האדיר של השלטונות, אחרי חקירה שלא היה כדוגמתה בהיקף, אין שמץ של הוכחה לביסוסה.

הנאשמים: חברת דבר בע"מ, דפוס דבר בע"מ, עורך דבר השבוע משה בן-אלול וכותב הרשימה, יצחק יערי. סוף-סוף היתה הדרך פנויה לבירור משפטי. אילו היה לש.ב. שמץ של צידוק הגיוני לביסוס השמצותיו, אשר דויד בן-גוריון חזר עליוהן בכנסת, הרי ניתנה לו הזדמנות של זהב, עורכי העולם הזה עצמם הכניסו את

השופט מגורייכהן, אדם אוהב-שלום מטבעו, ראה סיכוי לשלום. הציע הוא: מדוע לא יסכימו הצדדים לסיים את הפרשה בהתנצלותו של דבר השבוע? קרא עורך-הדין אריה מאריני סקי, ממשרד שמואל תמיר: „העולם הזה אינו זקוק להתנצלות. אולם אם עורכי דבר השבוע יקומו ויכריזו בפה מלא שטענותיהם היו שקר וכזב, נבטל את התביעה“.

הוסיף מאריניסקי: „אם צודקים רמזי דבר השבוע, ועורכי העולם הזה באמת ביצעו את החטיפה, הרי מקומם בבית-הסוהר. מן בת הציבור דורשת כי הדבר יבורר באופן דחוף, כי לא יתכן שאורי אבנרי ושלוש כהן יתהלכו חופשיים אם-האשמות צודקות. אולם אם דבריהם של עורכי דבר השבוע הם שקר בודן, אזי חייבים הם לתת את הדין“.

את שולחיו לכלא אם נכונות השמצות דבר השבוע. השופט מגורייכהן מקשיב בכבוד-ראש, שעה שפרקליט דבר, יעקוב רנדור, משחק בכרף על התניף, המונח דרך קבע על דוכן-העדים בבית-המשפט.

בן-אלול ויערי לא נתנו תשובה ברורה. השופט מגורייכהן הומיין את הפרקליטים ל-לשכתו, קבע לבסוף פגישה שניה לסוף השבוע, כדי לתת לאנשי דבר השבוע להיר מלך בדעתם.

ראשם לעניבת-החנק. כל אשר היה על הש.ב. לעשות היה לספק את החומר שלו לפרקליט דבר השבוע. לטעון כי אמנם הי עולם הזה חסף את כתבו; כך שפרסומי דבר השבוע היו אמת, ולא דיבה. אולם כאשר הרים השבוע השופט ד"ר יוסף מגורייכהן את ראשו וביקש את בן-אלול ויערי לקוב ממקומם ולהודיע אם הם מודים באשמה או לא, לא היה להם באולם תרועת-התצוצה של הש.ב. תחת זאת נשמע קול ענות חלושה. הנאשמים הש-חלו להתחמק מן הדין וההאשמותיהם.

למעשה לא מצאו את עצמם בן-אלול ויערי ובנייהם ראשי מנגנון-החושך, נאלצו עתה לערוך את חשבונם נפשם: ● האם לתת למשפט להימשך, ולהוכיח בפרהסיה כי מסעי-השמעה האדיר שלהם, שנעזר בכל כלי-התעמולה של השלטון, היה משולל אף שמץ של אמת. ● היהודיע מיד קבל עם ועדה כי דברי ריהם היו שקר וכזב?

מי ידך לבית-הסוהר?

היתה זאת ברירה בלתי-נועימה מאד. שהרי במקרה השני, אין מנוס מן השאלה הצי-בורית הבאה: מדוע שיקרו דוברי השלטון בפרשת תבור? מה הם רצו להסתיר?

מקומו קם יעקב רנדור, פרקליטו גבה-היקומה של דבר. סוללה של ספרים עבי-כרס נערמה לפניו. טען רנדור: התביעה טומאה, כי חברה-בערבו-מוגבל אינה יכולה

מקומם בבית-הסוהר! קורא אריה סא"ר יונסקי, פרקליט העולם הזה (ימין), בהשמיעו את הטענה הבלתי-רגילה שיש לשלוח

מפחד מגליוניו, חושש מ„תיקו“ ומשתמש מ„חוליות-הכסיו“ שלו. ש.ב. אינו גוף בלתי-לגלי במדינה, כי אם זרוע חוקית שלה ולכן איננו חייב להשי תמש באמצעי גנגסטרים, כגון הלבשת שקים על ראשי אנשים שהוא חפץ לחקרת. יתרה על זו: מה שנעשה לאותו כתב — אלה הן בדיק השיטות שבהן השתמשו ארגוני המחתרת שהיו קרובים לעורכי העולם הזה. זה חדשים שעורכי אותו שבועון מזהירים את קוראיהם, כי עוד מעט יתנקשו בהם, ומכיוון שזה לא קרה — פקעה סבלנותם. הם מחכים בקוצר-רוח „לפגורוס“, למאסרים, וי-הללו בוששו לבוא. ואם לא בא ש.א. בא ש.ע. — שרות עצמ“.

פרט זה או אחר. הם התחבאו מאחורי גבו של דובר רשמי כלשהו. הם ציטטו את דברי-ההשמעה של עמוס בן-גוריון ומשרתיו, המחוסנים בתוקף החוק מפני כל תביעה על הוצאת דיבה, או רמזים שפלים שהושמעו מעל הבמה המחוסנת של הכנסת.

24 שעות אחרי הופעת הגליון כרחוב כבר היה כתב-האישום מוכן. המתלוננים: אורי אבנרי, שלום כהן וחברת העולם הזה בע"מ.

אף אחד מהם לא קם ואמר בפה מלא, בצורה הפתוחה בפני תביעת-דיבה, את אשר אמרו הדוברים המחוסנים: כי עורכי העולם הזה, בשיתוף עם גורמים אפלים אחרים, ולצורך מטרת אפלות עוד יותר, חטפו בעצי-מם את אלי תבור, או בימו את החטיפה. עד שבאו היהודים הטובים וחסרי-הנסיון של דבר השבוע, כמו שחרים דברו לתוך חנות-החריסנה, מלאי התלהבות על ההזדמנות שניתנה להם, סוף-סוף, להוכיח כי גם הם מביאים תועלת למנגנון-החושך.

שסוף-סוף מצאה נפש אחות, לא עמדה על קטנות. היא נתנה לאהוב-ליבה 150 ל"י ב" מנומנים, חמש טבעות זהב, שבעה כפתורי זהב וטבעת משובצת יהלום. כהוכחה לאה-בתו ולכתותיו הרציניות, קנה לה פייגמן טבעת יהלומים במתנה. האלמנה לא היתה כה טיפשה כפי ש" אפשר לחשוב מהתנהגותה. היא הלכה לצורך, לבדוק מה ערכה של טבעת האירוסיין שם (המשך בעמוד 12)

מוחזרתיה עד לחדרה, לא מיהר להיטור. הם סעדו את ליבם יחד במסעדה, בילו בניעמים את שהותם בחיפה. **אכזבת האלמנה העליונה.** הידיות נמשכה והתהדקה בתלאיכי. פייגמן היה מבקר את ידיותו החשה בדירתה, הציג את עצמו כאיש בעל עסקים. לא עבר זמן והוא הציג לשאתה לאשה. מדי פעם היה נאלץ ללחץ ממנה סכומי כסף קטנים לצורך עסקיו. האלמנה העליונה,

כאשר פתח בשיחה עם שותפתו לספסל הי רכבת, ניאותה הגברת להשיב לשאלותיו. פייגמן המיין שתי כוסות בירה, ותחת השפעת המשקה והחברה הנעימה החלה הי אשה לשפוך את לבה. היא סיפרה כי הינה אלמנה ובודדה בחיים. „גם אני אלמן“, הנה ודה הגבר בהתרגשות. ברור היה כי הגורל הרחמן הוא אשר זימן את השניים באותו קרון רכבת. כאשר ירדו בחיפה ליוה פייג-מן את האשה למלונה, נשא באדיבות את

הבריות בשכונה לרגן על כתם, חתכו הוריה של מלכה את התמונה לגורים בבית-המשפט.

דרכי אדם פגישה ברכבת

גבר גבוה ונאה, סמוק-לחיים ובעל שיער שטיני מכסיף, התיישב בקרון הרכבת שנסעה מתל-אביב לחיפה. על אף גילו (59) עשה יצחק פייגמן רושם אלגני ומשך. על כן,

שלושת הנאשמים נשלחו למאסר-עולם בעוון רצח בכוונה תחילה - אולם חלו

פדרשת ריצח קסטנר

החץ לבית-המשפט רבתה המהומה. כל הצעדים נקטו כדי למנוע התקוממות המוניות. שוטרים מוויינים בהתמקלעים, סוכני ש.ב. מכוניות-משטרה, כמעט מילואי

את הכביש הרחב, דרוכים לקראת כל אפשרות. אולם כל המהומה היתה מיותרת. המשטרה פשוט לא היתה מעודנת. כי דקות מעטות לפני כן החליטו שלושת השופטים במשפט רצח קסטנר החלטה שהיתה לה משמעות ציבורית עצומה: שלא היתה קיימת מחתרת כלל.

בפסקדין ארוך ומנומק, שהוקרא בקול שקט ועניני על-ידי מדרכי קנת, הגשיא התורן כסוף-השיער וצעיר-הפנים של בית-המשפט הכחוזי בתל-אביב, בשם עצמו ובשם שני השופטים האחרים, יצחק זונדלביץ ויצחק גביוון, נקבע כי ד"ר ישראל רודלף קסטנר נרצח בידי זאב אקסטיין, שנסתייע בן שמר, אחרי ששולל לכך על-ידי יוסף מנקס. שלושתם הורשעו ברצח בכוונה תחילה, נידונו לעונש היחיד שנקבע בחוק על פשע זה (אחרי ביטול עונש-המוות): מאסר-עולם.

★ ★ ★

כי היתה קיימת מחתרת וזוניה, בהנהגת ישראל שיב, יעקוב חרותי (ולדברי שבעון הש.ב., גם שמואל תמיר ואחרים), שהיא הפעילה את מנקס.

מן הרגע הראשון לא היה שמץ של הוכחה לגירסה זו. אולם התביעה הכללית נאלצה ללכת, אולי בניגוד לשיקולה המקצועי, בתלם זה שנקבע לה. מרים בן-פורת הוכרחה לעשות מעשי-להטים לולייניים כדי להוכיח את קיומה של מחתרת, הזוניה תוך כדי כך את הצעדים המשפטיים הראשונים, כגון הוכחת עצם סיבת המות של קסטנר.

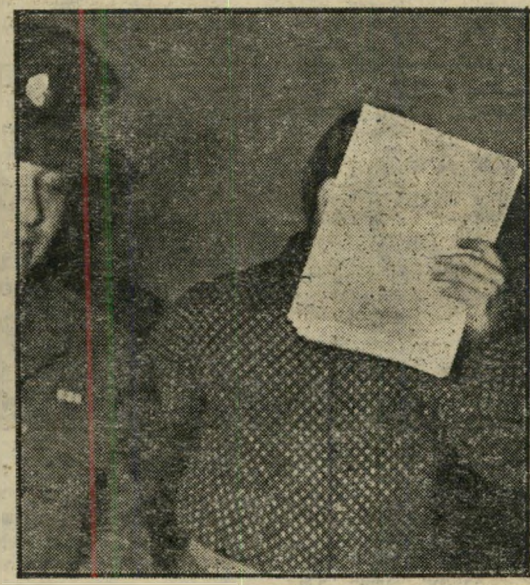
כאשר מוטטו קנת וחבריו את בנין-הקלפים הזה, לא נשאר מנוס מלעורר מחדש את כל השאלות שהטרידו את הציבור בשנה האחרונה. הן לא יבוררו בבית-המשפט. הן יכולות רק להתברר בוויכוח ציבורי עניני ואחראי. חשיבותן לגבי עתיד המדינה, וטיהורה מנגעים ציבוריים, עצומה.

★ ★ ★

למי זה הועיל?

מחלת מותו של ישראל קסטנר הופיע העולם הזה (1014) והשמיע את החשד כי היוזמה לרצח קסטנר לא באה רק מצד מחתרת קיצונית מטורפת, אלא גם מצד חוגים הקרובים לשלטון. הוא ביסס חשד זה על שרשרת של שיקולים הגיוניים, אשר כל חוקר מקצועי מעלה אותם נוכח פשע: למי הועיל הרצח? מי הפיק ממנו תועלת? מי היה מעוניין להשתיק את קסטנר? מי היה מעוניין בסנטיזה פוליטית שהסיתה את דעת-הקהל בליל הנסיגה מעזה?

מאותו רגע היתה המדינה כמרקחה. חשד רדף חשד, האשמה רדפה האשמה. נתן אלטרמן

קהל מעריצות ידיות ומכרות של שלושת הנאשמים מילאו את שלוש קומות חדר-המדרגות, שעה שהוקרא פסק-הדין. בלשי תל-אביב לבשו מדים, הגבירו עם אנשי הש.ב. את השמירה.

האדם השלישי דן שמר מכסה את פניו בעתון, שעה שחוא מוצא מאולם בית-המשפט, אחרי שנידון למאסר-עולם. בזמן קריאת פסק-הדין ישב שמר חיוור וקפוא, מבלי להגיב.

האם והאח של זאב אקסטיין, רגע אחרי קריאת פסק-הדין, מסוחרים עם הסניגור אלכסנדר סל על האפשרות להגיש ערעור. זו הפעם הראשונה שבני משפחת אקסטיין באים לבית-המשפט.

תבע, לדרו"ס כל מי שמעו לחשוד כי שליחי השלטון היו מסוגלים לבצע מעשה כזה. מסע עצום של תעמולה כחן נגד כל יריבי השלטון, האשימם ברצח. נגד העולם חזח נפתח מסע-דיפות שלא נסתיים עד היום.

אולם לאט-לאט התרומם המסך. בואו אחר זה נחשפו עובדות מוזרות. תוך כדי ריכוח זה נאלץ שרות-הבטחון לצאת מן המחתרת ולהזהות לעיני הציבור. דוברים רשמיים של המוסד נתנו ראיונות לעיתונאים מקורבים. ודין בן-גוריון הופיע בפעם הראשונה בכסות והודה בקיומו של הש.ב. (שעד אז הוכחש עצם קיומו רשמית). אדם שקרא לעצמו "הממונה על שרותי הבטחון" הופיע על במות ציבוריות.

הגילויים שנתגלו במשך עשרת החודשים מאז הרצח באו טפיין-טפיין. כל אחד מהם זכה לניתוח ולהערכה מיד עם פירסומו. אולם עד כה לא נעשה ניסיון לצרף את כל העובדות האלה יחד. עתה, עם סיום התהליך המשפטי, לפי שעה, הגיעה העת לברר סופית את השאלות הציבוריות הנוקבות.

★ ★ ★

האמת עד תומה - כמעט

שאלה מפתר אחד היתח: מיהו זאב אקסטיין? בשם מי פעל? מי הפעיל אותו? הפצצה הראשונה הוטלה כמעט במקרה. בחקירה מוקדמת נגד יעקוב חרותי, שהתנהלה במקביל לחקירה המוקדמת נגד מנקס-אקסטיין-שמר, הופיע מטעם הש.ב. עד ששמו נאסר תחילה לפרסום, ונתגלה אחר-כך כדניאל זוניצקי, סוכן הש.ב. ושליחו. בחקירת שתי-עורב בלה זוניצקי בהיסח-הדעת כי זאב אקסטיין היה פעם "קשור עם מוסדות הבטחון".

השופטים דחו את טענת אלכסנדר סל, סניגורו של אקסטיין, כי לא חוכח כלל שקסטנר מת כתוצאה מיריות אקסטיין. נקודת זו תשמע, בלי ספק, ציר-הערעור שיוגש על-ידי סל.

דיומק גרינברג מן האשמות שיוחסו להם. היא נתגה גם דחיפה אדירה חוקת לשאלות המוראגות שריחפו בציבור מן הרגע הראשון: מי גושא האחריות הציבורית לרצח?

שלושה אנשים חויבו אישית ברצח. אחרי מסק-הדין הם הפכו לשלוש נפשות המחפשות מחבר לעלילה. כי מסק-הדין, שקבע כי מנקס שידל את אקסטיין לרצוח את קסטנר, ושקסטיין גייס למשימה את שמר, לא פנה על כמה וכמה שאלות, שלא נגעו במישרין לאימר המשפטי:

● האם ידע הש.ב. מראש על הרצח?

● האם היה אקסטיין קשור עדיין עם הש.ב. (או שלוחה אחרת של מנגנון-החישוף) סמוך לליל הרצח?

● מי יזם את הרצח, מי העלה את רעיון הרצח בשיחות אקסטיין-מנקס, ואילו מטרות פוליטיות בא לשרת?

בית-המשפט נמנע מלהיכנס לשאלות אלה, אולי מתוך מחשבה שלא כדאי להכניס ראש בריא למיטה חולה, כשהצד המשפטי הטהור אינו מחייב זאת. אולם עצם ההימנעות, אחרי חדשים ארוכים של שמיצת עדויות, ואחרי שניתן פרסום ציבורי כה רב לחשדות המודאגים, היתה לה משמעות משלה.

א-הדיבור על הש.ב. בפסקדין כזה, בנסיבות כאלה, גם הוא בחוקת דיבור.

★ ★ ★

מי מושך בחוטים?

הערך נירפח מופמכת של צות-המשפט, ואחרי שלילת עצם קיומה של מחתרת, נשארו למעשה רק שתי גירסות לגבי היקף הציבורי של רצח קסטנר: או שהרצח תוכנן בצורה מקיפת על-ידי שני אנשים, שלא היו לגמרי שווים בדעתם

פסק-הדין

זו היתה הפצצה שהרעיידה את הקהל, גרמה בפעם הראשונה לגיבוש חשד ציבורי מוחשי מאד, שבתע מענה מיידי. המענה בא כעבור כמה ימים, בעתון הקואליציוני 'הארץ', כאשר פירסם הכתב זאב שיף ראיון מיוחד שניתן לו על-ידי 'דובר שרות-הבטחון'. תחת הכותרות 'האמת עד תומה' ו'סוכן כפול' כתב שיף הדובר:

...בתחילת 1954 הופיע צעיר כבן 20 במספרה. הוא הציג את עצמו כזאב אקסטיין... בנובמבר (1954) הובאה הוכחה ברורה כי הוא מופעל על-ידי יעקוב חרותי נגד הש.ב. למעשה לא חיו בטוחים (בש.ב.) עד היום אם אקסטיין הוזדר אז במתכוון לש.ב. כסוכן כפול, או שהחליף את עורו רק לאחר זמן...

במלים אחרות: הש.ב. טען כי אקסטיין נשלח לש.ב. מטעם המחתרת. כך נתעורר הרושם בציבור כי אקסטיין היה באמת מותיקי המחתרת, איש הימין הקיצוני, וכי קשריו עם הש.ב. היו חלק משליחותו המחתרית.

באותו קו נקט הש.ב. בהסברות אישיות נרחבות. בכל מקום הושמעה בפיו הטענה כי אקסטיין היה תמיד איש מחתרת, שרק סונן לש.ב. כמרגל.

אחרי שלושה חדשים הטרחה את עצמו לבית-המשפט הממונה על שרותי הבטחון, ששמו נאטר לפרסום. גם הוא, כאשר אנשי הש.ב. העידו דחקא במשפט חרותי, אך התרחק ממשפט אקסטיין כמו מבית נגוע בצרעת. הסיבה: במשפט חרותי איאפשר היה לשאול שאלות על פרשת אקסטיין וקשריו האמיתיים עם הש.ב.

בחקירת שתיוערב הודיע הממונה על שרותי הבטחון, בהודמנות זו, בשבועה: 'אקסטיין לא חיח איש ש.ב. כנה. הוא היה שליח המחתרת לש.ב.' (העולם הזה 1035).

שליח הש.ב. למחתרת

כך עמדו הדברים עד שנשמע קולו של זאב אקסטיין עצמו בבית-המשפט. הוא הרס את הודעות דוברי הש.ב. מהן הסיק הציבור עד אז את המסקנה כי אקסטיין ניסה אמנם לרגל בש.ב. אך היה ביסודו איש המחתרת הימנית מקדקדו ועד לכפות רגליו, חזרו תורת-הארס של מלכות-ישראל, כך שלא היה מקום לביסוס החשד כי אמנם יכול להיות שפעל בהשראת השלטון בביל הרצח.

כי משנשמע קולו של אקסטיין, נסתבר כי הודעות דוברי הש.ב. היו שקר. הדבר נרשם שחור על גבי לבן בתיק משפט קסטור, והוא עצמו חייב לזעזע את הקהל אולי יותר מכל פרט אחר במשפט זה. שהרי אם מוסד ממלכתי מוסר פעם אחת דברי-כזב, איך אפשר להאמין לשאר הודעותיו?

תחילה נשמע קולו של אקסטיין מתוך מכונת-הקלטה, שהופעלה בידי חוקר-הש.ב. צבי אהרוני, כחלק מעדויות התביעה במשפט. אמר הקול: 'דירבתי את עצמי להתמסר למה שנראה לי אז כאידיאל. אידיאל זה פעילות מפלגתית, נאמנות למפלגה (מפא"י) ... מתוך כנות גמורה, נאמנות גמורה למה שאני מאמין בו, נישגתי למסורה ואמרתו שאני רוצה לדבר עם קצין ... הוא אמר: אשלח לך את מיטתו, ושלח את שלמה ... (שלמה, איש הש.ב.) אמר לי: 'שמע, אתה שמעת על סולם ועל שייב וכזו? אמרתו לו שלא שמעתי מעולם. אז תלך לשם', אמר שלמה.' (העולם הזה 1049).

כעבור שבוע, שוב נשמע קולו של אקסטיין, הפעם לא דיבר באמצעות סרט מוקלט, שאפשר לקצצו ולבשלו, אלא מסר עדות מעל דוכן העדים, לעיני השופטים. קבע אקסטיין:

'יש לי חבר בשם סגל ... פגשתי אותו לפני שהתנייטתי לצבא. הבנתי שהוא בש.ב. ... רציתי לחתקבל לשם ... זה היה ענין רומנטי בשבילי. (אך) זה שקיבל אותי לעבודה (בש.ב.) אמר לי שזו עבודה קשה ועשה לי את זה שחור. עזבתי את זה ... זה היה בערן, לפני שש שנים, ומאז נמצא שמו של זאב אקסטיין בתיקי הש.ב.

בהמשך סיפר אקסטיין כיצד פגש את איש הש.ב. דניאל זרניצקי בקפה כסית, הלך עמו לביתו, ושמע מפי זרניצקי הטפה נגד המדינה והמשטר. זרניצקי הראה לו חומר מחתרת נגד הממשלה, וגם מחסן של נשק. בבוקר הלך אקסטיין למסורה למסור לה על דברי זרניצקי, מבלי לדעת שזרניצקי עצמו הלך מן הסתם באותו רגע עצמו לש.ב. כדי למסור שם על דברי אקסטיין.

אקסטיין: 'כשהלכתי למסורה, עשיתי זאת מפני שהשבתי שזאת חובתי. שנאתי את האנשים שהלכתי למסור עליהם למשטרה. ראיתי בהם את שונאי העם. חשבתי שאני עושה את הפטולה הטובה ביותר לסובת הארץ.' (העולם הזה 1050).

במצבירות זה נשלח זאב אקסטיין על-ידי הש.ב. בפעם הראשונה לחוג סולם, למנסק ולחרותי. שם פעל, בהתאם לעדויות החקירה, כפרובוקטור מובהק. העיד עדי-המדינה אריאל אליאשוילי: אקסטיין הציע לו באותה תקופה לעבור את הגבול, כדי להרוג ערבים בכפרים סמוכים. אליאשוילי, לעומת זאת, חשד, לדבריו, כי אקסטיין הוא איש הש.ב. למרות זאת הציע לו אליאשוילי, שבצעמו היה אז איש הש.ב., להרוג את ישראל קסטור. אקסטיין התנגד לכך. זה היה עוד לפני שגתיים (העולם הזה 1050).

אליאשוילי, עדי-המדינה המתלהך עתה חופשי, אחרי שהודה כי התכוון לרצוח במו

הש.ב. רצח! קרא יוסף מנסק בירדו בסדרנות, רגע לפני שחוכנס למכונית, הסובילה אותו לבית-הסוחר. חסכונית התקרבה מאוחר עד לשער המש, כאמצעי-זחירות. חתונת צולמת חתונת השנית של בית-המשפט.

למאסר-עולם

הצעד הראשון בדרך למאסר-עולם, לפני שער בית-המשפט — זאב אקסטיין, כבול בידו האחת לשוטר, מוכנס למכונית מספרה, שנה שהרחוב נחסם ומובטח מכל העברים על-ידי שוטרים חמושים בתת-מקלעים.

ידיו את משה שרת, הודה כי הכיר גם את מנסק וגם את חרותי רק באמצעות זאב אקסטיין.

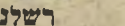

שתי הגירסות

עובדות אלה שוב אינן שנויות במחלוקת. התביעה עצמה הסתמכה עליהן, הן במשפט מגנס-אקסטיין שמר והן במשפט חרותי. על כן קיימת עתה הסכמה מוחלטת בין כל הצדדים לגבי הפרטים הבאים:

- אקסטיין לא נשלח על-ידי המחתרת לש.ב., אלא להיפך, נשלח על-ידי הש.ב. לחוג סולם, המוצג עתה כמחתרת.
- האנשים שאקסטיין הציע להם מעשים אלה היו ברובם בעצמם אנשי ש.ב., והם מסרו על כך דו"חים שוטפים למפעיליהם.
- עד כאן אין שום ויכוח. כל הודעות דוברי הש.ב. בראשית הפרשה היו נסיונות לסטש אמת זו. כיום מכירים בה רשמית גם מוסדות התביעה, המשטרה והש.ב. עצמו. הויכוח מתחיל מנקודה זו. יש רק שתי אפשרויות:
- אקסטיין הוסיף להיות איש הש.ב. עד שנאסר שש שעות אחרי הרצח, כפי שטען פרקליטו של מנסק. או:
- אקסטיין החליף באמצע את עורו, ניתק את קשריו עם הש.ב., הפך לאיש-מחתרת אמיתי, כפי שטוענים התביעה והש.ב.

על גירסה שניה זו חייב האורח הישראלי לתת את דעתו. מה משתמע ממנה?

רשלנות, קלות-דעת, לא-איכפתיות

אם לקבל את גירסת הש.ב., הרי שמתקבלת התמונה הבאה: שרות-הבטחון לקח צעיר חסיד-מפא"י, שהשתחרר זה עתה משרות ביחידת הצנחנים, גייס אותו לש.ב. ושלח אותו למחתרת ימנית מסוכנת.

באחד הימים החל הש.ב. חושד כי שליחו חזל להיות כנה בשרותו, והפך איש-מחתרת אמיתי. מתוך גועל-נפש על רמאות זו, ניתק הש.ב. את יחסיו עם האיש, בידעו שהוא חבר במחתרת מסוכנת.

הש.ב. לא קרא לאקסטיין ולא הזהיר אותו בפני מעשיו, כפי שעשה לגבי חרותי, אליאשוילי ואחרים.

המחתרת המסוכנת נשארה מאותו זמן ללא סיקוח מצד הש.ב., אחרי שגם שאר סוכניו — זרניצקי, אליאשוילי ועוד — חדלו כולם להיות חברים אי במחתרת או בש.ב. בעת מיבצע סיני, עבר אקסטיין עבירות שונות, והתנהג (לדבריו) בצורה מטורפת, ירה באחיו, הרג שבויים, ערק מיחידתו ונתפס בגניבת-שלל. אין ספק שכל הדו"חים על כך הגיעו גם לש.ב.

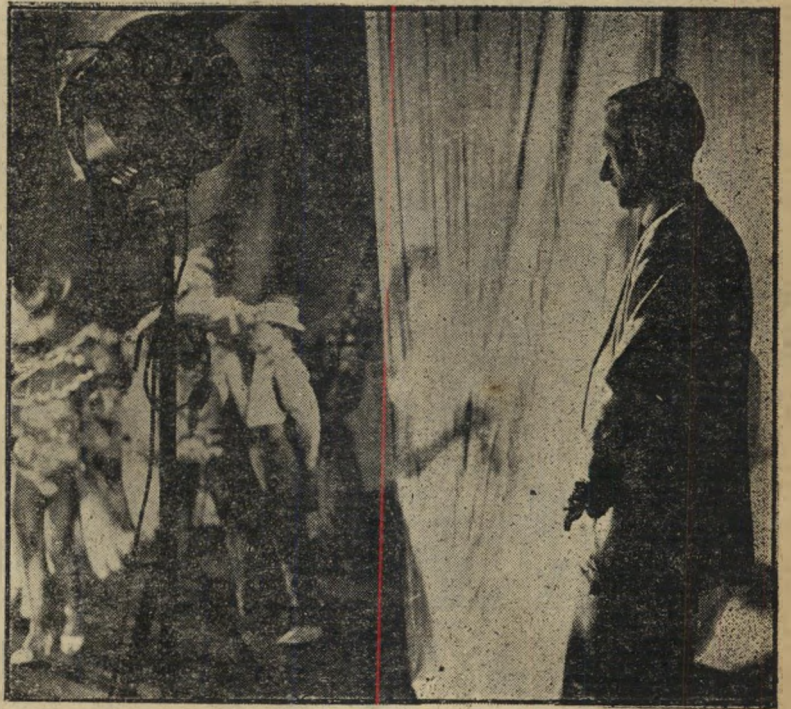
שלושה ימים לפני הרצח הודיע אליאשוילי, שחזר והפך טוב איש הש.ב., למפעיל שלו רפי, כי אקסטיין אמר לו: 'בקרוב תשמע משחו. אני אבוא אליך לישון באחד חלילות שבוע הבא.' (העולם הזה 1050).

שש שעות אחרי הרצח נאסר אקסטיין, למרות שלא השאיר שום עקבות במקום הרצח. כך אין מנוס מן המסקנה — אם לקבל את גירסת הש.ב. עצמו — שהיה כאן מקרה של רשלנות פושעת ושל חוסר-כשרון מן הסוג הקיצוני ביותר. הש.ב. הכניס איש למחתרת. הש.ב. ידע שנשאר שם ומתכנן מעשי רצח. הש.ב. ידע שזה איש מופרע מבחינה נפשית המסוגל לכל. הש.ב. קיבל ידיעה שהוא עומד לעשות משהו — ובכל זאת לא נאסר האיש, לא הופעל עליו שום לחץ, לא נמסרה לו אפילו אזהרה, לא נעשה נסיון לסחוט ממנו ידיעות תוך ניצול העובדה שהיו בידי הש.ב. די הוכחות כדי להכניסו לבית-הסוחר בכל שעה שהיא.

גירסה זו מטילה צל כבד על האחראים למוסד זה. היא חיתה הרבה יותר משכנעת אילו נודע לציבור כי כתוצאה מגילויים אלה מיטר שר-הבטחון את הממונה על השירות, או לפחות את האחראי למחלקה הנדונה, שסיכנה את חיו של ראש-הממשלה עצמו ושל כל אדם אחר מראשי השלטון.

מאחר ששום דבר כזה לא נודע וגם לא קרה, קשה מאד לדרוש מן הצבור לתת אימון לתמונה מזוהה זו של קלות-דעת, רשלנות, חוסר-כשרון ולא-איכפתיות. ללב הציבור מתגנב החשד כי הש.ב. הוא הרבה יותר יעיל מכפי שהוא מנסה להעמידו את עצמו במרשע זו.

אני מיתחתן עם כוונת

מאחורי המסך

עומד אריק פארקר ומשקיף בצפייה על המתרחש על הבמה. גם רוקדת אותה שעה בחירת לבו כהתי העור אלדה רודריגז דה-סילבה עם שאר חברי להקת הפולקלור הברזילאית בראזיליאנה. אריק עומד כך כמעט בכל הצגה, ממתין בסבלנות כדי לנשק את אהובתו ברגע שתרו מן הבמה.

אני לא דתי. לא שאני לא מאמין באלוהים; כל בן אדם צריך להאמין במשהו, אבל כשיצאתי לחיים נוכחתי שקשה להיות דתי. בפרנקפורט למדתי בבתי-ספר. כשהייתי בן

קניתי כרטיסים עוד להצגה הראשונה של ברזיליאנה. כמוכן שבאוהה שעה לא חשבתי כלל שאני הולך לבחור לי אשה. אמנם אני בחור מבוגר — היום אני כבר בן 33 — ומתוך שנים אלה כבר הספקתי להיות פעם 12 שנה נשוי, אבל אתם מתארים לכם שלא הייתי בלי בחורות בתל-אביב. הלכתי לראות את ההצגה של ברזיליאנה, פשוט כדי להתברר אחרי יום עבודה. אני עובד די קשה בתור מכונאי אוטומובילים. אני מטפל בכל המכונות של הסגל הדיפלומטי בתל-אביב, ואחרי עבודה כזאת רציתי לראות משהו שיטעשע אותי. אז הלכתי לברזיליאנה. לא ידעתי מה זה ומה יראו שם.

מה שהראו שם אתם יודעים בעצמכם. יש שם מוסיקה ורקודים שאפשר לראות את זה פעם אחת וליהנות, אבל לא יותר מזה. אם שומעים את זה יותר מפעם אחת, זה מתחיל לשגע. אני בטוח שגם לחברי הי להקה זה נמאס, לשיר ולרקוד ככה במשך כמה שנים. אבל להם אין ברירה, זה הלהם והחמאה שלהם.

ישבתי באולם היכל התרבות ונהניתי מי ההצגה. ביתוד מצאו חן בעיני הנערות הי חושיות שרקדו שם. זה ענין של טעם. אחד אוהב לחם לבן ואחד אוהב לחם שחור. בעצם, הן מצאו חן בעיני רבים. בסוף ההצגה, כשהזמינו את הקהל לעלות על הבמה ולר קוד, הייתם צריכים לראות איך הקהל הס כים. אני דווקא יושבתי בשקט ולא עלייתי על הבמה לרקוד, למרות שאני רקדן טוב. כל האנשים בקהל התלהבו במיוחד מי שתיים-שלוש הכוכבות הראשיות של הלהקה החושיות. כולם היו מבסוטים מגינה היפה או מסילביה. אבל בעיני דווקא מצאה חן אחת הבחורות שלא נימנית על כוכבות הי להקה. היא מופיעה כמעט בכל התמונות. הטמפרמנט שלה וצניעותה, מצאו חן בעיני הלכתי הביתה אחרי ההצגה, אבל לא יכולתי לישון באותו לילה. כל הזמן עמדו נגד עיני התמונות מההצגה, והדמות של אותה החושית המנענעת אל אבריה על הי במה. החלטתי שלמחרת אנסה להפגש איתה. מה אני יכול להפסיד?

***

גרמניה קנדה ישראלי

ליתי לישראל לפני שנתיים וחצי. באתי מפריז. היתה לי אורחות קנדית, אבל בעצם נולדתי בפרנקפורט שבגרמניה. הורי היו סוחרים. הם היו יהודים דתיים.

10 בערך, והנאצים עלו לשלטון בגרמניה, שלחו אותי הורי לקנדה עם אחותי הגדולה. בקנדה חייתי אצל דודי. הורי נשארו בי גרמניה. הם חשבו בסח שיסעו אחר כך ויצליחו לברוח מהנאצים. אתם יודעים איך זה כשלאנשים יש כסף; הם חושבים שבוע הבא אסע. עד שפעם לא היה השבוע הבא. מסיבה זו התגייסתי גם בגיל צעיר מאד לצבא הקנדי. הייתי טוראי פשוט בחיל ההנדסה. התגייסתי בשנת 1940, אחרי שי אמרתי שאני יותר מבוגר מגילי, ותיכף לקחו אותנו לחוף-לארץ. בהתחלה היינו בלונדון, שם התחנתי בפעם הראשונה עם בחורה אנגליה, לא יהודיה.

הייתי בצבא עד שנת 1946. כל הזמן הייתי טוראי. בצבא יש כל מיני טוראים. אני הייתי הטוראי הכי נמוך שיכול להיות. הייתי בזמן הפלישה לצרפת, ואחרי הכיבוש הייתי בצבא הכיבוש בגרמניה.

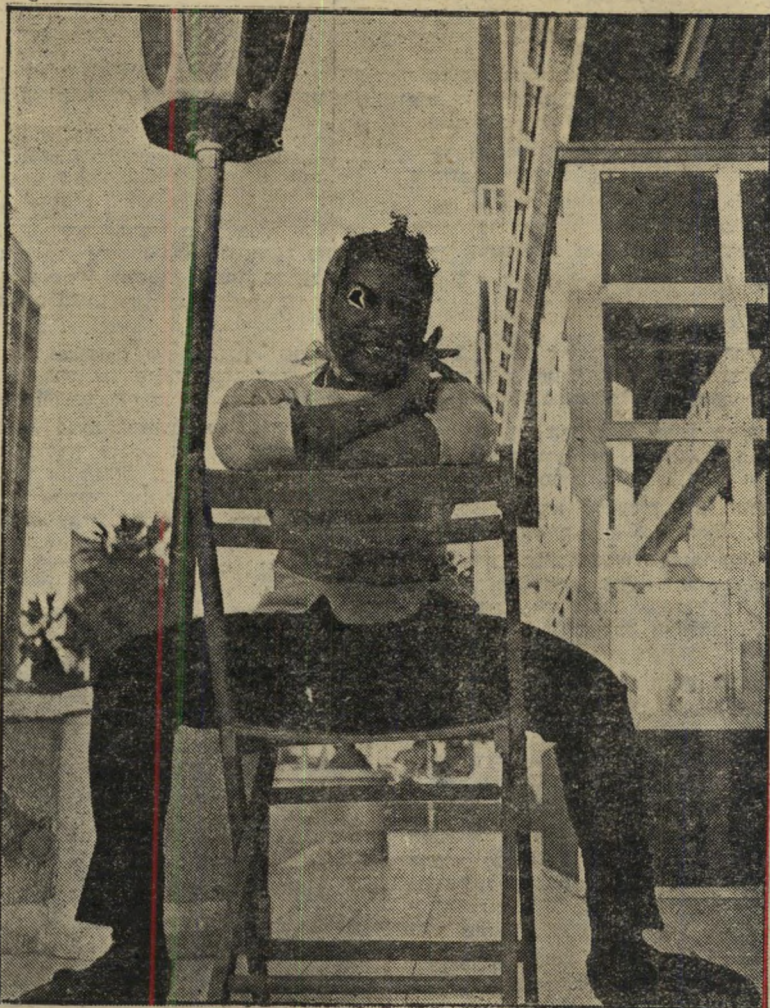
אחרי המלחמה הסתובבתי בכל הארצות שבאירופה המערבית. אין ארץ שלא הייתי בה. זה הטבע היהודי שלי; אני לא יכול לשבת במקום אחד הרבה זמן. בכל ארץ הייתי איזה שנה-שנתיים, עבדתי כמכונאי. הייתי גם ספורטאי — רוכב אפניים מצי-סיין. הייתי רוכב די טוב, אבל בטור זה פראנס לא השתתפתי; אני רזה מדי בשביל רכיבה כזו. ב-1952 התגרשתי מאשתי. ככה זה כשאתה נמצא בצבא הרבה שנים ולא רואה את אשתך אלא פעם בשנה.

באותה תקופה הייתי עם אחותי הגדולה, שבעלה מת בינתיים, ועבדתי כדי לדאוג לה. עכשיו היא נמצאת באמריקה. אני באתי לישראל. חם כאן והארץ מוצאת חן בעיני, או בינתיים אני נשאר כאן.

***

הפגישה עם אלדה

ב בוקר שאחרי ההצגה הראשונה של ברזיליאנה החלטתי להתקשר עם הי

הכלה משתזפת

על מרפסת מלון הירקון בתל-אביב יושבת אלדה המאושרת. נצלתי את השמש כדי להתחמם, בי-צפיה לבחירי ליבה. הרקע לצילום, הדומה לפאפורה מודרנית, הוא במקרה זה נופ החופ הירקון.

ההיסטוריה של ביקורי אמר נים זרים בארץ מעידה שי כמעט כולם התאהבו בה. חלק מהם התאהבו אף בי בניה, החל מגילדה הרוק, רקי דנית הקרה הבלונדית שי נישאה לישראלי ונשארה בארץ, וכלה בלוי פיני, רקי דנית להקתו של ז'אן באי בילה שהתאהבה בשחקן הי פנסימומה יעקוב ("ג'וקי") ארקין. אולם את ההצלחה הגדולה ביותר בחזית האחי בה קצרו לאחרונה דווקא חברי הלהקות החושיות הי מבקרות בארץ. פרידתם של רקדני "ברזיליאנה" ועיובי תם של זמרי "גולדן גייט" ישאירו חללים כהים בלבי בות נערות ישראליות רבות. רק ליבותיהם של אריק פאר-קר הישראלי ילוד גרמניה, ואלדה רודריגז דה-סילבה, הרקדנית החושית מברזיל, ישארו שלמים, אחרי שהחי ליטו להינשא כדת משה ר ישראל. זהו סיפור אהבתם:

נערה שראיתי בהצגה. זה היה די פשוט. טילפנתי למלון ששם גרה הלהקה ותיארתי להם איך נראית הבחורה שאני רוצה לדבר איתה. אמרו שהיא גרה במלון אחר. טילפנתי כמה פעמים, עד שלבסוף מצאתי אותה. אמרתי לה שהתלהבתי מאוד מההצגה שלה. את מול, ושאני רוצה להזמין אותה לפגישה. היא הסכימה בלי בעיות.

היה לי דווקא מזל. חלק מנערות הלהקה הן נשואות. בשבע השנים שהן עובות את ברזיליאנה הם התחננו ביניהם, החושיות עם הכושים ולכמה יש גם ילדים. אלדה רודריגז דה סילבה, לא היתה נשואה.

בערב יצאנו לרקוד בבאר של מלון הירקון. באתי לפגישה עם פרחים. לא חשבתי אז על נשואים. חשבתי רק להכיר ולבלות קצת בחברת נערה שעדינה אותי. כבר מי ההתחלה לא יוכלנו כמעט לדבר. אני מדבר רק גרמנית ואנגלית, והיא מדברת רק פורטוגזית. אבל טוב היה לי קצת מזל. אלדה מבינה קצת גרמנית; היא למדה גרי-מנית בזמן שהלהקה היתה בערך שנתיים בסיבוב הופעות בגרמניה.

ככה התחלנו לצאת ביחד. אלדה סיפרה לי שהיא בת 26, ילידת העיר ספיריטו סאנטו שליד ריו דה-ז'ניירו. היא יתומה ואין לה הורים או משפחה. לפני שש שנים, כשי ארגנו את הלהקה של ברזיליאנה, היא שמעה על כך ומאחר שידעה קצת לשיר באה והציעה את עצמה ללהקה. קיבלו אותה. לרקוד לא היה צריך ללמד אותה, כי כל ברזילאית יודעת קצת לרקוד. היא נוצריה קתולית, אבל לא אדוקה במיוחד.

על מה דיברנו? כששני אנשים צעירים נפגשים והם מוצאים חן אחד בעיני השני, אין צורך דיבורים מיותרים. ככה היינו נפגשים כל ערב.

אחרי הצהרים, כשהייתי גומר את העבודה, הייתי בא למלון הירקון שם גרה אלדה, והייתי נוסע עמה יחד למקום שם היו מציגים. בשנתיים וחצי שאני בארץ לא הייתי באף מקום מחוץ לתל-אביב — אפילו לא בבתיים. עכשיו הספקתי להיות כמעט בכל הארץ, בבאר-שבע, בחדרה ובנצרת.

הארץ מוצאת חן מאוד בעיני הכושים מברזיל. אם זה היה תלוי בהם היו כולם נשארים כאן. אחרי שנים של שהיה בארצות הקרות של אירופה הם משתגעים לארץ

ואתה לו לאשה

זית!

פילו בחורף חם כאן, כמו בברזיל. פגישה עם הציר

זה זן הפכתי להיות כמעט אחד הלהקה. כל זמן ההצגה אני מאחורי הקלעים, מסתכל על הבמה אלדה להתאפר ולהתלבש. בכל פעם אחרות מאחורי הקלעים. לתקוה, למשל, היתה דלת שהובילה החוצה אל הרחוב. כמה פרנחים אמצע ההצגה את הדלת והפריעו על הבמה. הכושים התרגזו נורא, הם תפסו כסא זרזק אותו דרך הדלת יחזקו עברה לתומה איזו אשה, ויבה לקחו אותה לבית-חולים. שנה אחר כך 2500 לירות פיצויים. וות אחרים יש צרות אחרות. פרנחים ראות את הנערות ערומות ומנפצים וות חורי ההלבשה שלהן. ככה היה וככה היה גם השבוע בהרצליה. הן ביישניות מאוד, וכשהציצו לי אלבשה שלהן הן פרצו החוצה בצעו שו שבייתה, עד שהביאו את המשטרה. לא עור. באמצע ההצגה שוב ניפצו השמשות, והגברים שבלהקה תפסו ויצאו החוצה לרוץ אחרי הפיזעים. בני בני ובין אלדה הלכו והתחממו שאנחנו מאוהבים זה בזה. הצעתי שאר בארץ והיא הסכימה. אז הצעתי וים.

אל נורסקי, זה המנהל של בראי ושאלנו אותו אם הוא מוכן לאשר אינו. לא היתה זו הפעם הראשונה לו דבר כזה. גם בפאריז עזבה אותו נערות. אבל נורסקי הסכים לכך. לי דין רכוש גדול. יש לה רק השמלות כמה תכשיטים. אל הציר של ברזיל בישראל, מר דה אוליביירה, כדי לברר את ה' הסכניים הקשורים בנשואינו. הציר ה לא האמין שאנחנו מתכוונים ב' להתחתן. הוא דיבר עם כל אחד לחוד ואחרי שראה שזאת באמת הסבירי לאלדה שכדי להתחתן איתי ליה לשנות את דתה. היא הסכימה החלטנו להתחתן מה שיותר מהר.

גם התימניות שחורות! לא היחיד מחושבי הארץ שהת' ב' בחברי הלהקה הכושית הו. גם

אני לבן והיא שחורה

הופעת רקדני בראי וזליאנה הסתיימה. ה' רקדניות הכושיות, הלבבושות בבגדיים ביקיני ומקוששות בנוצות ססגוניות, מס'

תערות על אריק המסתין מאחורי הקלעים. אלדה רוזריגו דה-סילבה נושקת את אריק על לחיו. היא לבושה בתלבושת בה ראה אותה אריק לראשונה והתאהב בה מייד. אלדה תעזוב את הלהקה בגמר הסיבוב ותשקע בארץ.

לכמה בנות אחרות היו רומנים עם ישראלים, אבל הם נגמרו כולם מהר. אצל הגברים הכושיים היה העסק יותר רציני. התאהבו בהם כמה נשים יהודיות לבנות. הן הינ' באות עמם להצגה ולקחות אותם אחרייך לבתיהן. כמה מהנשים היו נשואות.

אלדה נוסעת השבוע חזרה למרסיל ש' בצרפת. שם נמצאות כל מוזדותיה ושם נמצא כל רכוש הלהקה. יהיה עליה לסדר גם ויזה חדשה ואז היא תחזור לארץ. אני מקחה שלא יעשו לנו צרות ברבנות כשגיע הזמן להתחתן. אלדה מוכנה לעבור קורס אצל רב וללמוד כל מה שיהודיה צריכה לדעת, ואחר כך נתחתן.

אני יודע שזה לא כלייך פשוט להתחתן היום עם כושית בישראל. לא הרבה אנשים עושים את זה וגם היתר לא מסתכלים על זה תמיד בעין יפה. הלכנו פעם לרקוד ב' באר של מלון ז'. איך שנכנסנו כל הא' נשים השתתקו לפתע וכל העיניים ננעצו בנו. אני לא יודע מה לא רגיל בזה שבחור לבן יוצא עם בחורה שחורה. חסר שחורים בישראל? גם התימניות הן שחורות. לא כל כך שחורות, אבל שחורות.

ברגע זה אני חושב שנישאר בישראל ובנה לנו כאן את ביתנו. מובן שאלדה לא תהיה יותר רקדנית ולא זמרת; היא תהיה פשוט אשתי. אני יודע שיש קצת הפליה בישראל, אבל אותי זה לא מעניין מה שה' אנשים מדברים, שידברו מה שהם רוצים. אם זה לא ימצא הן בעיני אולי ניסע לתוני' לארץ, אולי לאחתי שבאמריקה, למרות שברגע זה אני חושב שנישאר.

אלדה העיפה משלוש שעות של ריקודים סוערים, נרדמת על כתפו של אריק. גם אריק אינו יודע מנוחה מזה שבועיים. מאז הכיר את אלדה רזה בכמה קילוגרמים, כי הם מבליים הרבה בצוותא.

ההצגה מושק אריק פארק את כלתו כהת העור. אלדה לבושה כבר בבגדי ההצגה, כשהיא מוכנה להופיע בתמונה הראשונה של ריקוד קוספות הקפה. ריקודה של אלדה שבה את לבו של אריק.

אכתקוסי פרותי

הוא המצב, או פני המעמד כפני (1058/30).

רומחה לאילת

לא יכולתי להציל הרבה מעטו של (1058/31). כל מה שנתן לי להבין, הוא שהינו בן 22 משוגע אחרי אילת ונמצא בה כעת, רוצה, כדי לא להשתעמם, להתכתב עם נערה, אוהבת ספרות, בידור ויטולים ברכב.

דרך גבר

ברוב המקרים יש לי חשק עז לצחח למקרא מכתבים כשל (1058/32) וברוב ה' מקרים אני באמת עושה זאת. היום אני פשוט מרכינה את ראשי בהכנעה ומתחלחלת לרעיון שזה יהיה מנת חלקי משך זמן רב, טוב, אז:

רומי, ישר לעניין: מדורך מיועד בלי כל ספק למטרה הרצויה לי: להכיר בחור נחמד עד גיל 25. אני גינ'ית בת 18. חיפאית. הוא צריך להיות נאה ומשכיל ורצוי בעל רכב. אני לא אוהבת ללכת ברגל. חוץ מזה אני מעוניינת להכיר מה שקרוי בעולמנו "גבר".

בתנועה מתמדת

וזכרות את שני (1058/33) בני ה'17 שראיתן מסתובבים בחוצות תל-אביב? או דעו לכן שהם רוצים להתכתב ולהכיר אתכן. נמאס להם, אומרים הם, להסתובב בשעות הפנאי ללא כל מטרה. הם אינם יודעים להרוג את הזמן. אתן יכולות אולי לעזור להם ברצה, אבל מה תעשו עם הגופה?

לא, לא, לא!

שמה רומי (1058/34) היא בת 17 והיא מעוניינת להכיר את בן ה'19 לא רק ב' מכתבים. היא תל-אביבית, חושבת שהיא נור-מלית בהחלט, הגובה נורמלי, התכונות נור-מליות, הכל. היא חברה תנועה, בשום אופן לא מעוניינת בחברה סלוגנית. לא בעבר, לא בהווה ולא בעתיד. היא מחבבת נורא סיוילים. וספרות.

סוציולוגיה ויישוב

(1058/35) הזכיר לי מלה אחת גדולה שכמעט נשתכחה ממני: היישוב. לא הייתי אומרת שמכתבו הוא המעסיק ביותר שקראתי לאחרונה, אבל מה אפשר לצפות מירושלמי? "אני סטודנט המעוניין בידיעת הארץ ו' בסוציולוגיה של היישוב. מוכן להתכתב עם כל נערה אשר תתן לי תאור נאמן של הכפר, הקיבוץ או המושב בו היא נמצאת. עירונית לא באה בחשבון".

היה זה מקרה שבימנה, בו היא כותבת

מא היותה בת 12, מצאה כמה קטעים, הומוים להפליא לזה של אנה, מבלי שידעה על קיום הספר? בימנה הנפלא, כתבה אנה פראנק: "... יש לי חשק לכתוב, ועוד יותר מזה — להשיח את לבי על כל מיני עניינים בהרחבה וב' אופן יסודי... איש בעולם לא יוכל להבין, שילדה בת 13 מרגישה עצמה גלמודה ב' עולם... יש לי הורים יקרים ואחות בת 16, ויש לי בסך הכל כשלושים מכרות וידידות או מה שקוראים ידידות... לכ' אורה איני חסרה דבר — מלבד ידידה אמיתית... לפתוח את סגור ליבי — זאת איני יכולה... מכאן יומן זה, וכדי להגביר בדמיוני את רעיון הידידה, החלטתי לא להסתפק ברשימת העובדות, כפי שעושה כל אדם. רוצה אני שיומן זה יהיה לי הידידה; אקרא לה קיסי..."

בימנה של אילנה בת ה'12: "... הדבר שהביאני לקתיבת יומן חי הוא הבדידות. כמובן שאיני יכולה לומר שחסרות לי חברות... אך חסר לי משהו שאילו יכולה אני לספר ולפתוח את סגור לבי... מצאתי שהידידה הטובה ביותר היא הכתיבה. יומן זה שעתידה אני לכתוב, הוא יהיה אמיתי כולו... יומני יקרא עתה על ידי ידידה לא נמצא, שאקרא לה בשם 'ס'...".

ס', מסבירה אילנה, היא אשה דרום אפריקאית, אם לארבעה ילדים, שהיתה פעם חביבה מאד לכתיבה.

במדינה

(המשך מעמוד 7)

החבר לה כי אבני-התחן הן זוכיות פשוטה. החשר החל מכרסם בלבה השבויה. כעבור זמן הגיעה למטרה. קלות-ידעת על רגל אחת. אך הו-כירה האשה את שם האובה, ידעו שוטרי תל-אביב עם מי יש להם עסק. יצחק פייגמן הוא בעל עבר פלילי מגוון, הורשע לא פחות מ'14 פעמים בדין על רמאות והוצאת כס' פים במרמה. הוא גם נשוי ואב לשניים. ניסה עורך-הדין חיים קויס לרכך את לב השופט בטענה: "אין לסמוך על עדותה של הגברת. היא היתה קלת-דעת, שהרי הסכימה להינשא לגבר שמעולם לא הכירה אותו — וכל זה נעשה על רגל אחת." השופט הסכים אמנם כי היתה כאן קלות דעת, אולם הוא בכל זאת מצא את פייגמן אשם. העונש על הונאת אלמנה תמימה: שלוש שנות מאסר.

דרכי חיים

נשואי-בוסר

אילו היו נשואיהם של רומי ברוזני ושם טוב סמי עולים יפה, יתכן ולא היה חכם יוחנן נתנאל מגיע אל בית-המשפט. אך כמעט מן היום הראשון החלו בני הזוג, תושבי שכונת ליפאט עילית בירושלים, לריב ול' התקוטט. שמיסוב היה מקמץ בהוצאות ה' בית, לא רצה שאשתו תצא לעתים קרובות מדי לרחוב; וכשמצא אותה קוראת סיפורי אהבה, קרע את הספר בהריון: "אני אלמד אותך מספיק גם בלי ספר".

לבסוף, כעבור כמעט שנה של נשואין, עזבה רות הקטנה את בית בעלה, ביקשה מקלט בבית הוריה. כעבור שבועיים נולדה לה בת, שהוכנסה מיד למעון ויצ'י.

ואו הסתבר חכם נתנאל הקשיש, שחט ר' חזן לפי מקצועו, שערך את טכס נשואיהם של רות ושמיסוב, למרות שלא הוסמך מעולם לערוך חופה וקידושין. כי הסתבר שבשעת הנשואין, לא היתה הכלה אלא בת 15 שנה וחצי.

החכם בן ה'27 הובא לפני שופט השלום יעקב בזק בירושלים, נאשם בעבירה על החוק האוסר את נשואיהן של בנות פחות מ'17 שנה. כעדת התביעה הופיעה האם האומללה בת ה'16 וחצי, כשתינוקה נתון בורעותיה. קבע השופט: "התוצאה האומללה של נשואיהם הוכיחה עד כמה נפשע היה מעשהו של הנאשם".

חכם נתנאל נזון לשלושה חודשי מאסר על תנאי, ומאה לירות קנס, אותן שילם מיד. להבא הוא ייאלץ להסתפק בשיטת עופות שהגיעו לפרקס, ולהימנע מלהשיא פרגיות בנות 15.

עדות

מארגן העבודה מת

רק ערבים מעטים מאותי ישראל נהנים מהזכות לעבוד במפעלים יהודיים. מצב כזה קורה כשיש מחסור בידי-עובדות בענף מסוים ואז ניתנת האפשרות להעסיק פועלים ערביים או כאשר הערבי מבקש-העבודה נהנה מרשיון מיוחד מאת המושל הצבאי באזור בו הוא גר. לצעירים ערביים, שהי' כיהו את נאמנותם למדינה על-ידי שירות בצה"ל, ניתנת עדיפות מסוימת.

כאשר נזקקה חברת החשמל לפועלים ב' מפעל החשמל שהיא בונה ברבידה אשר בגליל העליון, פנתה אל כפרי המיעוטים בסביבה, ביקשה דיים עובדות. מכיון שלא היו מספיק חיילים משוחררים מועמדים לע' בודה, הסכימה חברת החשמל לקבל גם סתם צעירים ערביים.

שתי לירות ריווח. האיש שקפץ על מציאה זו היה ערבי נוצרי מכפר מראד שבגליל, בשם איברהים תופיק אסע'י. הוא אירגן מספר פועלים ערביים, הביאם לעבודה במפעל חברת החשמל ברבידה. בני הכפר שזכו לתעסוקה אחרי חרשים של בסלה, שמחו על העבודה.

באחד הימים גילו הפועלים הערביים כי איברהים תופיק מרמה אותם. הוא היה מקבל עבור כל אחד מהם שמונה ל' ליום עבודה ומשלם רק שש. לפי חשבון פשוט היה מרוויח מדי יום 20 ל' על עשרת הפועלים שאירגן, מבלי לנקוף אצבע.

הפועלים המרומים התיצבו בפני מארגן העבודה, תבעו את כססם. השיב להם איב' רהים: "אם זה לא מוצא חן בעיניכם, אל תעברו" עשרת הפועלים פחדו מן יישר מטה לחמם, אולם מצד שני לא רצו להחר (המשך בעמוד 16)

(1058/28) העוברות כאן הן שתי בנות עי' רוניות. אבל הן נורא אוהבות משק, לכן הן רוצות להתכתב ודקא עם שני חברי משק, או עם שני מזכירי-החן הנמצאים בעיר, אבל שבעצם יהיו ממשק. רצוי שגילם ינוע בסביבות 19'21.

כמעט בכיתי מרוב אכזבה כאשר לא מצאתי במכתב, שיהיה להם דם וישלחו תמונה כבר במכתב הראשון.

ואפילו פוליטיקה

(1058/29) הוא סטודנט בטכניון, בן 20 ו'גבה-קומה. הוא אוהב אותן עם קצת חומר אפור. כאשר הוא אומר להתכתב, הוא מתכוון, בעצם, להכיר. "שלא כמרבית חברי", אומר הוא, "אין אני שקוע בענייני לימודים בלבד (הראו לי רק שניים שזהו באמת כל מעיינם — ביחוד בטכניון) אלא גם מתעניין בשטחים אחרים, כמו ספרות, עתו' נות, ספרות ואפילו בדבר שאינו מקובל בין צעירים בגילי והוא פוליטיקה".

ברצונות איומה, הוא כותב לי שהוא עודנו מאמין שעדיין יש בחיפה נערות נאות שיש להן גם משהו בקודקוד. או הראינה לו.

דרך הנוראה ביותר לענוש אשה, היא נכלאה בחזר מלא שמלות, בלי ראי.

צנחנים וסמל המעמד

אתם מוכרחים פשוט לשמוע את זה (1058/30): "שתי נערות — בנות השמינית אנו. חניכות בתנועה המאוחדת, הבונים. יש ה' טוענים כי אנו "קצת" נחמדות, עליות אנו, אוהבות סיוילים ובכלל לכיף. מעוניינות להכיר שני צנחנים — משום שצדו האדום של הכובע המוכיר לנו את סמל המעמד, רצוי שיהיו בוגרי תנועת נוער או סתם קיבוציניים.

איננו גבוהות ביותר, הילוכנו חמוד ו' בדרך כלל מושכות אנו תשומת לב ברחוב. אנה רומי, עזרי לנו למצוא בני להיה או לפחות חברים להתכתבות. אגב, רצוי ש' ישלחו תמונות".

כל מה שאני יכולה לומר, שאם כזה

נערת השבוע

החברה צורך בכך בכל זמן שהוא. "מובן שאם כבר, אזי רוצה אני באנח פראנק, אומרת אילנה, חניכת בית-הספר הרמאטי שליד ח'יטת, הרואה בכאב, כיצד החלו שתקנים צעירים התיקים, שקודם לכן לא הואילו להשיב דברכת שלומה, מגלים בה עניין ומאירים לה מנימ.

אנה פראנק, מרגישה היא, איננה זרה לה.

הסאנאניום, נראה לי, חדר גם לשורות הנוער הישראלי. אם היו רוב המכתבים אלי מלאים תלונות כ'החברה הסלוגנית היא ריקנית", אין עם מי לדבר", "אני שנאת את רדוני הרוקנרול", וכל מיני קולות דומים, החלו לאחרונה מגיעים מכתבים ו' בהם, יחד עם התיאור החיצוני המפורטי, מופיע גם, כאילו כתואר, המונח משועמ'ת. "אני גבוה, שערותי שחורות, די חתיך ו' משועמם", כותב לי בגאחה סטודנט, ואין הוא היחיד, כאילו אמר, "אני גבוה, שערותי שחורות וזכיתי בפרס ביאליק".

אל תאמרי לו פוי

את אב'היצירה הבא (1058/27), לא כתב תל-אביבי ריקני ומזוהן, כי אם קיבוצניק. אני לא רוצה להזכיר שמות, אבל זה קרוב מאד לחיפה.

ואם אני נאלצת לקרוא דברים כאלה, אינני רואה כל סיבה מדוע אצטרך לחוס עליכם.

רומי רותי לבי לך אתן / אנה עזרי לי להתחתן / רוק בן 20 תמיר ועב כרס / מחפש ידידה חמודה ראש חרט / ידיים שמאליות — גוף משולש / יצור מעולם החרש / אדומה, שחורה או שישנית / בשם אלוהים רק לא בלונדינית / אינני רוצה כבצע הזה / מספיק הסתבכתי ביצור שכזה / לעזאזל קפריסות ורגשי נחיתות / העיקר שתהיה אמיצה כיאות / אביהו גובר, מנהל האו סוחר / בלבד לא פקיד או שוטר / ההון הרשום בספרות חמישה / למען דיוק ייתכן אף ששה / אם כספה מצוי / מכונית גם רצוי / אל תאמרי לו רק פוי / ולבסוף כפיצוי / שתחלה בפרסין או דלקת ריאות / חסר לי כסף להמשיך ולחיות / אם ישנה כזאת / בין הבנות / מלבד אלמנות או זקנות / בהצעות לא לפנות / אלי ישר בין השעות / ואם יש בה אמונה / רצוי מאד מן התבונה / תואיל ברוב כבודה / להמציא לי אף תמונה. / על עצמי רק זאת אומר / לא בלונדיני לא שחרחר / איזה גינ'ית סתם צבר / שחינו פנ זה מכבר / גיל ילדות זה אך עבר / וראשו נטול שיער / אך הומר בו עוד נותר / לשנים מספר".

רוקא חברי משק

אל תסתכלו עכשיו, אבל אלה השתיים

אתם אולי התרגלתם לראות, בעת האת-רונה, את השם אילנה קופר בעתונות, אך לא כן אילנה עצמה. הנערה המקסימה בת ה'17, שזכתה בהתחרות לקבלת תפקיד אנה פראנק בסרט ההוליוודי, עדיין מטושטשת במקצת מן ההתרחשויות שעברו עליה ב' שבועיים האחרונים.

"עדיין אינני יודעת אם באמת אקבל את התפקיד", מרגיעה היא את עצמה. "טוב, אז הוומנתי להוליווד לחודש נסיון. או מה?" כך מנסה היא למנוע מעצמה אכזבה במקרה ולא תקבל את התפקיד הנכסף ש' נערות כל העולם חולמות עליו. אולם האמת היא כי אילנה היפה הינה, פרט אולי ל' מועמדת ההולודית, המועמדת הרצינית ביותר לתפקיד.

היא איננה מסוג הנערות המנסות להתנצל מדוע ניגשו למבחן, כאשר הגיע מיסטר מקלון מהוליווד. "סתם כך, ניגשתי בלי להתכוון מראש", היא אומרת בחיוך שובב, המגלה את הגומה בסנטרה והמצית אור בעיניה החומות הגדולות.

כאשר הגיעה למקום המבחן מצאה עשרות נערות אחרות, רובן עם אמיתיה, ש-תיישו ושינו את הקטע מתוך התסריט שניתן להן יום קודם לכן. לאילנה לא היה תסריט. היא אף לא התרגשה. רק ראשה כאב עליה. וכשמצאה את עצמה לפני מקלון, קראה את הקטע כאילו מתוך חלום. היא לא התעוררה גם כאשר נתבקשה לחתום על חוזה הנותן לחברת פוקס את הזכות לאופטיצה, לשבץ אותה בתפקיד אחר בהוליווד, אם תראה

הבן האחד נפל בקרב, אחיו הוכרו כגוי לא כל גר הוא יהודי!

לפני 10 שנים גופות 11 חללי ההגנה, ש' נפלו ליד ג'יבנה, לבית העם בראשון-לציון.

★ ★ ★
צריך להתגייס מחדש

לא פחות נרגשת מואב היתה האשה ה' מיועדת, לאה טביב, בתו של הסופר מרדכי טביב. הצעירה החיננית, בעלת ה' פנים האציליים והעיניים השחורות, האבה את זאב בכל ליבה. בשבילה הוא היה זאב. לה לא איכפת היה אם הוא בן גיורת. המלחמה עברה לתלאיבי. רבני העיר הגדולה התגלו כמחמירים לא פחות. הם לא הסכימו להכיר בתעודת הגיור של רות היין, מאחר שהיתה חתומה עלידי הרב וייל מברלין, שהיה רב רפורמי. לדעתם, גיור הנעשה עלידי רב זה איננו גיור.

לפני כחודשיים נכנס צעיר גבה-קומה למשרדו של הרב חיים זבולון הרלס בראשון-לציון. הוא פנה אל המזכיר, ביקש לראות את הרב. "מה אתה צריך?" שאל אותו המזכיר. "תעודת רחוקת". הסביר ה' צעיר, "ברצוני להתחתן בקרוב". הבקשה נראתה כחלק מתהליך רשמי רגיל. המזכיר הכניסו אל הרב.

"המ... שמך היין?" שאל הרב. הצעיר אישר: זאב היין. שאר פרטי טופס הבקשה שהגיש העידו שהוא בן 26, יליד ברלין, 24 שנים בארץ, תושב ראשון-לציון, חשמלאי. אך היה פרט אחד שלא צויין בבקשה, פרט שהיה ידוע לרב. אמו של זאב היתה גיורת. היא עברה לדת היהודית לפני 30 שנה, בגרמניה, לפני נשואיה.

"עד כמה שידוע לי אמך גויה", פסק הרב, "לפי הדין אתה גוי גמור, אלא אם תוכל להוכיח שאמך יהודיה".

"אני גוייה הודעו זאב, הרי אמי התי גיירה, ביתנו הוא מסורת, אני נמולתי ואחי הבכור נפל במלחמת השחרור!" מאומה לא עזר, הרב דרש לראות את ה' מסמכים לפיהם התגיירה האם.

הזוג שניצח

לאה וזאב היין נלחמו על זכותם להתחתן. לאה, בתו של הסופר התימני מרדכי טביב, בוגרת אקדמיה למוסיקה וחברת קיבוץ לשעבר, מצאה את אושרה בנשואיה עם החשמלאי המוסיקאי, שהרבנות פיקפקה ביהדותו.

רות, תאפשר לה להיקבר ליד בנה. לכאורה בא הכל על מקומו בשלום. זאב התחנן, נכנס עם אשתו היפה ל' דירתו, בני הזוג יכלו להתמסר עתה לחור בבות המשותפת שלהם, מוסיקה מכל המי גנים, החל בביסחובן וכלה בגיזא, לעסוק בשעות הערב בלימודי זמרה.

לפני שבועיים נקלע זאב במקרה לתל' אביב, נכנס למשרדי הרבנות שברחוב יבנה, ביקש מן המזכיר את תעודת הגיור שלו. ואז הסתבר שהעניין היה עדיין רחוק מאוד מסייגו. המזכיר הפנה אותו לרב אונטרמן.

★ ★ ★
רות היין ורות המואביה

שעה שרות היין בת ה-51 שכבה ב' בית-החולים, יצא בעלה לפעולה. ב' בברלין לא מצא חן בעיני הרב אונטרמן. עירעור מעמדה הדתי של רות היין, בתוך קהילת בני ישראל, גרר אחריו כמה תוצאות נוראות. בנה שנקבר כיהודי, היה עלול פתאום להיות מוצא ממקום מנוחתו ה' אחרונה. אילו נשאר שם, היתה היא עצמה מאבדת את זכותה להיקבר בחלקה לידו. עצביה התרופפה, והיא נלקחה לטיפול בבית-חולים.

לא איכפת היה לרב איסר יהודה אונטרמן, רבה הראשי של תל-אביב, שעשרות וגיורת שנישאו בעזרת הרב הברלינאי הפופולרי, ונמצאים כיום בארץ, עלולים למצוא את עצ' מם במצב ביש, וכי בניהם ייהפכו לממ' זרים ולאזרחים ממדרגה שניה במדינת ישראל. גם התערבותו של מרדכי טביב ברבנות בתל-אביב לא הועילה. הרבנים פסקו שהגבר שגדל בארץ, שירת כחיל-הים, הוכר בעבר על ידי הרבנות כיהודי, שעה שהתחתן ל' ראשונה והתגרש, חייב לעבור טכס טבילה גיור — ורק אז ייחשב יהודי ותינתן לו זכות לשאת בת ישראל לאשה.

★ ★ ★
מה שהרב שכח

אב חזר חביתה. משהו נשבר בקר' בו. הוא לא ידע מה לעשות. בתחילה התבייש לספר בבית על השיחה המשפילה. לאחר שגילה את צרתו לאביו, העיבו כמח'

כ"ל העניין הוא סערה בצלוחית של כ"מים"

שען השבוע הרב חרל"פ, כש' נתבקש עלידי כתב העולם הזה להסביר את הפרשה. הוא הכחיש בתוקף את ה' אשמות שהטילו נגדו בני משפחת היין. לר' בריו, לא היתה לו אפשרות אחרת, מאחר ותקנות הרבנות אוסרות עליו להכיר בגיור שנעשה בחוץ-לארץ.

הוא אישר שהיה נוכח בטכס הבר-מצוה של זאב, והזכיר את היום בו אירגן מנין ועלה אתו על במת בית העם בראשון-לציון כדי להספיד את החללים, ביניהם אחיו של זאב. אך אז לא ידעתי כלל שיש ספק ביהדותו של זאב היין, התנצל.

"אנו מצויים לעזור לגרים ככתוב ואהבת את הגר, אבל הבעיה צריכה למצוא את פתרונה עלידי החלטה של הרבנות. לי כ' רב מקומי, אין סמכות להחליט בעניינים כאלה", סיים.

לרות היין היתה דעה אחרת על הפרשה. לדבריה זעם כל הציבור במקום על הרב. אפילו הדתיים התנגדו להחלטה המבישה.

"אין יש להם החוצפה להתנגד אתי כך אחרי שאיבדתי בן בשביל המדינה הזאת?" עבוד לאה, היו הימים שלפני הנישואים סיוט אחד ארוך. הצעירה שבילתה את מח' צית ימיה בקיבוץ לא תיארה לעצמה כמה מסובכים עלולים להיות הנישואים, במדינה בה שולטים חוקי ימי-הביניים בחיי חפרט.

האם הגיורת

ליד כלבה החביב עומדת רות חייך, שנישאה לבעלה היחודי בגרמניה, לפני 30 שנה. האשם חמיציה, נוצריה שחתניירח בנכר, שיכלה את בנה חבכוד במלחמת העצמאות, מצאה אנו עצמה לפתע משוללת דת.

סנאי בבית-החרושת לכירה, התנחם בתקה שכל הפרשה איננה יותר מאיניעמיות קטנה. למחרת הופיע האב בעצמו בלשכת הרב. הוא הביא אתו מסמכים, שאישרו את גיורה של אשתו לפני דיני ישראל. כולל שנת מוע' מדות, טבילה במקוה בנוכחות שתי רבניות, ולימוד מצאת היהדות.

"מצטער, אינני חייב להאמין למסמכים ש' שנתא, החוק מחייב את אישורם של הגיורים בעצמך בחוץ-לארץ עלידי בית-דין מוסמך בארץ", הסביר לו חרל"פ.

כעבור יום הופיע זאב שנית בבית חרל"פ. הפעם, לאחר ויכוחים ממושכים, קיבל את תעודת הרחוקת. אך על התעודה הנתוססה ההערה המעליבה: "בקשר ליהדותו של ה' נ'ל, קיים ספק. יש לבדוק את הדבר ברבנות בתל-אביב".

הרב הנכבד שכח רגע שהוא עצמו הש' נתן בחניגת הבר-מצוה של זאב. הוא שכח גם שהספיד את אחיו בשעה שחיבאו

תוכניות

גבו של סהר

ש. מדוע מסתירה הלבנה את גבה?
ת. לא לכל סהר יש גב חמאפטר לו להיראות בציבור.

מתיאות הכפיים הרועשות וקריאות ההסי כמה שמילאו את האודיטוריום החדש של קריית האוניברסיטה, הגיעו לגבהים בלתי מקובלים. האוירה הצוננת במקצת שקדמה את שובה של התוכנית שלושה בסירה אחת מחופשה ארוכה מאד, התחממה עם סדרת השאלות הראשונות של עורך התוכנית יצחק ("צחי") שמעוני. היה ברור: התוכנית, שספגה את סטירת-הלחי האחרונה שלה ב־ קיץ שעבר, לא תאחר שפגעה בערכים מקודשים כמו הקרן הקיימת, הסוכנות היהודית או עתון דבר, לאחרי לאחרי מכן לחופשה ממור שכתה, לא הצטננה. למרות ההזהרות הרבות מגבו, לא שכחו עורכי התוכנית כלל יסודי אחד: אין הומור ללא בקורת.

המשיך בדרך הרדיו שמעוני ושאל: "תאר קטסטרופה קוסמית."

תשובתו של עתונאי שלום רוזנפלד, ש־ היה ממונה כנראה בתוכנית זו על התשובות המוכנות מראש, היתה: "שנת העשור."

בקורת מזדרכת. שאלות אחרות של צחי עסקו בלידה הישראלית, (מה אומרת הלידה לשר האוצר? — כסה אותו.)

במשרד הדתות, במשבר הקואליציוני, (מה אומר התינוק לבייבי סטר? — רוצה ש־ אני לך מי היא האישיות רמת המעלה?)

בשא. בשב ובעולם הזה (מה אומר השב, לשאג.)

אני נשבע לך: זה לא מקרר חשי מלי. זה מכשיר האזנה; בעולם הזה אין לנו תקנה.)

את מסמר התכנית היווה דחקא נסיון חדש. שלשה גברים ואשה אחת, משרי רר חיים הפר, סטאטיסטיקן חיים דבשוני, מספר גרשון גרא וצינבסאית עדה (השמנה.)

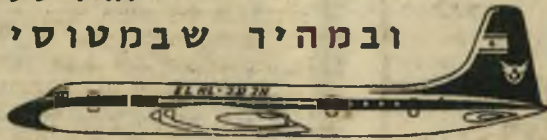
בין-נחום, המיישבו מסביב למיקרופון, הצִיחוק את ציבור הסטודנטים שנאסף באולם בחמישה צורות של בדיחות חדשות וישנות. למרות כל נסיונות-הכשל בעבר, הצליח ה־ פעם סיפור הבדיחות בצחתא להפליא.

השבוע, כששודרו קטעים ראשונים מאותה הקלטה, החלו הטלפונים המאובקים בשירות השדור לטרטר שנית. גופים רבים, שראו עצמם נפגעים מהתוכנית הראשונה, התריעו כי לא יעברו לסדר היום על פגיעות אלה.

ההתלהשויות בדבר צנוורה ואפילו קריעת מפרשי הסירה, חזרו ועלו במסדרונות ה־ שידור. אך שני עורכי התוכנית לא חתו. בכיסם היתה הבטחה של האישיות הקובעת: בקורת מזדרכת התקבל בברכה.

ישראל בפרוץ...

הוא טס לשם במפואר ובמהיר שבמטוסים -

בריטניה"

אל נעל

בכל יום לכל מקום

גלים קצרים

בכי תמורים

תקליט מקולקל גרם לתקרית מבדחת במוצאי-שבת. עם סיום שידור הערב, ש־ הכיל את ההודעה על שיפור הסיכויים ל־ החזרת הקואליציה הקודמת על כנה, נוגן ההמנון הלאומי, כרגיל. אולם החל מהשורה "עוד לא אבדה תקוותנו" החל התקליט לזמזם ולליל, הפך לבסוף לקול בכי מר... מי גילה את הקוטב הדרומי? מאזיני החדשות בשבת בצהריים קיבלו את הרושם כי הראשון שהגיע לקוטב לפני דור היה הבריטי רוברט סקוט, שנספה בדרכו חזרה. רק בערב נאות קול ישראל לתקן את ה־ מעוות, להודות כי סקוט הגיע בשעתו שני, כמה שבועות אחרי הנורבגי רואלד אמונדסן.

תדריך

המשדרים המפורטים מטה עלולים לחיות בעלי ענין. שינויים אפשריים:

● הפולקלור של יאמן (יום ה', 6.00 בערב, תוכנית ב', קול ישראל) — שירות השידור היאפני, אסאי, הקליט עבור קול ישראל תוכנית מיוחדת המייצגת קטעים מהפולקלור היאפני, לרבות התפתחותה של תרבות הזמר והקול בארץ השמש העולה.

● תשע ורבע (יום ו', 9.15 בערב, גלי צה"ל) — מרים תמיר ויהודה פארדיס מגישים את תוכנית הבידור הדו-שבועית של גלי צה"ל: תסכית, חידון בלשי, סיפורו של תקליט.

המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו ב־ תאריכים ובשעות הבאות, פן יסבע בגלי־ שעמום:

● לפני עשר שנים (שבת, 9.15 ערב, קול ישראל) — מה קרה לפני עשר שנים, כפי שהפוליסרוק הממשלתי רוצה שתדע.

פריז, צרפת

היא רק אחת מבירות העולם הרבות אליהן נשלחים מדי שבוע מינויי החוץ של "העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי, המוסר לישראלי בניכר דוי"ח נאמן ומלא על כל הנעשה בארץ, בכל שסחי החדשות והמאורעות האחרונים.

כליל השלמות

בדברי סריגה אופנתיים

חליפות ג'רסי

שמלות ג'רסי

זמרה

כל אחד לחוד

ששה חודשים נמשך מסע הנצחון של שלושת המיתרים ברחבי צרפת. הצלחה רדפה הצלחה, קופה התמלאה אחרי חברתה — הנצחון היה שלם. בצרפת קיבל הקהל את שלושת הזמרים הישראליים, שלושתם שח קני הקאמרי לשעבר, בהתלהבות מרובה. שיתוף הפעולה הישראלי-צרפתי בשעת מבצע סיני, וכשרונם הבולט של השלושה בביצוע צרפתית ורפרטואר ישראלי עממי, עשו את שלהם יותר משיכלה לעשות הפרסומות הרע-שנית הטובה ביותר. הדי ההצלחה עברו מי צרפת לחלקי עולם אחרים.

סימן ראשון להצלחה הגדולה, אחרי הכרזת תורת ומאמרי-הביקורת האוהדים בעתונות המקומית, היתה הצעתו של אד סוליוואן,

„הייתי בשגרירות הישראלית. שאלתי ואמרו לי שבין כך וכך לא תוכל לנסוע לארצות-הברית, מפני שאתה קומוניסט.“ השלישיה התפרקה. שמעון, שנסיעתו לישראל ארצות-הברית לא עמדה אפילו בספק לדברי סוליוואן בביקורו בפאריס, לא רצה לדבר יותר עם אריק; צבי החליט להשאר באירופה, להשתלם בזמרה; ואריק חזר לישראל כדי לשיר שנסונים במועדון התיאטרון. השבוע חזר גם שמעון ישראלי, החל לחפש תפקיד באחד המחזות החדשים המוצגים בתיאטרון.

תיאטרון

השחקן הראשי במוסק

שיחת הקבוצה היתה סוערת מאד. החברים הרעימו בקולותיהם, החברות סרגו במשנה מרץ והמוזיקר ספר את הקולות. בהצבעה הוברר כי למרות שמרבית המתחכמים היו

שלושת המיתרים

אחד רצה לנסוע

אחד ממלכי הטלביזיה של ניויורק: אלף דולאר בעד הופעה ברשת הארצית של הטלביזיה וכרטיס הלון וחזור. אריה (אריק) לביא, שמעון (בס) יש ראלי וצבי בורדובסקי היו ברקיע השביעי. המאושר מכולם היה אריק. כי בעוד ששמעון וצבי רצו לאגור כסף על מנת להשיג תלם בזמרה באירופה, כמה אריק להגיע לניו-יורק, משם להוליכוד ובה לאחד מאלופני הסרטים. גם אשתו, שושנה שני, רצתה מאד לבקר בגן-העדן ההוליוודי.

מאה ל"ו לערב. סמוך לנסיעה לישראל ארצות-הברית החל הכוכב הנוצץ לדעוך. השתייה הממושכת מחוץ לישראל נתנה את אותותיה ברפרטואר ובביצועו. היחסים בין השלושה, שלא היו מזהירים מעולם, החלו להתקלקל יותר ויותר. במקום חזרות ולימוד שירים חדשים, עסקו המיתרים היכוח בלתי-פוסק בדבר מקומו של כל אחד על הבימה וחלוקת הרווחים. זה היה המצב כשהגיע האמרגן גיורא גורדיק, ארגונם הישראלי של שלושת המיתרים לפאריס. „בואו לישראל“, הציע גורדיק מיד, „אני נותן לכם אלפים לירות לחודש.“ שמעון וצבי התלהבו להצעה. יוסף מי לוא, מנהל התיאטרון הקאמרי, ששהה גם הוא בפאריס, הוסיף הצעה קוסמת נוספת: „100 לירות לערב במועדון התיאטרון.“ מניו-יורק הגיעה בדיק באותם הימים בשורת איוב. סוליוואן, שהיו לו ידיעות מדיקות מפאריס על מצבה של השלישיה, שינה את הצעותיו. „מאתים ותמישים דולאר וכרטיס לכיוון אחד“, הודיע לאמרגנית. אריק רצה לנסוע לניו-יורק למרות הכל. „נסתדר איך-שהוא.“ ביקש לשכנע את שני עוזריו ואת צבי, „לא נמות ברעב.“

ביקור בשגרירות. שני המיתרים הישראליים אחרים סרבו בכל תוקף. הם האמינו כי אריק מתחנן להשאר בהוליווד, וכי הוא יעזוב אותם לנפשם אחרי שיפועו בטלביזיה. הסיכויים להשאר חסרי-פרנסה בניו-יורק לא הלהיבו אותם במיוחד, ואילו הצעותיהם של גורדיק ומילוא קטמו מאד: בישראל יוכלו לחסוך כסף, לחפש את הרפרטואר ולהזדרז לאירופה, אולי גם לארצות-הברית. סירובם של השניים ללכת אותו לניו-יורק הכעיס את אריק מאד. באחד הימים חזר ל"מלון, הודיע לשמעון בארשת-פנים תמורה:

תרגום

ניאופים בכפר

פיימון פלייס (מאת גרייס מטאליוס, תרגם יצחק אברהמי, הוצאת ש. פרידמן, 356 עמודים) הוא רבי-מכר אמריקני טיפוסי, אשר יחסי מעמדות ויחסי מין משולבים בו בחוש הומור קליל. גיבורת הספר היא תלמידה בבית-הספר התיכון, החולמת על קריירה ספרותית. שורת קשרי אהבה מקי ריים של אמה, שלה חלום חברותיה, מהרה את רקמת המתח של הסיפור, שלא יחסרו בו הריגות מחוץ לגשואין, בגינות, הפלות, רצח והתאבדות.

הרומן מתאר ללא כחל וולא התחסדות את ההיחל המורכב של עיירה אמריקנית בת-זמננו. המחברת, שזה לה ספרה הראשון, חושפת את כל המושחת והקרני באורח חיים של תושבי המקום. ועם זאת — מעלה גם את כל התמימות, החן והטהרה שבאפיים. שלושה וחצי מליון טפסים של הרומן נמכרו באמריקה בחודש הראשון להופעתו. וכמקובל במקרים כאלה נחסף הספר על-ידי תעשיית הסרטים.

אולם יחד עם הדולארים נעדרו על ראשה של גרייס מטאליוס האשמות וגידופים לרוב. תושבי הכפר שלה גירשו אותה בבוסת פנים, בעלה התנכר לה והכניסה הרימה את קולה נגדה. כי ספר זה נחשב עתה לנוצץ ולפורנוגרפי שבספרי השנה האחרונה בישראל-הברית.

מקור

שניים על תודעה אחת

מועדי (מאת סרגא פירשטמן, הוצאת הדר, 172 עמודים, ניקוד מלא) הוא ספר קריאה מותאם לכיתות הבינוניות והגבוהות של בית-הספר היסודי בישראל. תכליתו — לכסות את תוכנית לימוד התודעה היהודית הנוצעת, שאיש אינו יכול להגדירה בצורה שתתקבל על דעת זולתו.

אך מבלי להכנס לברורים על מטרות חינוכיות, הסיפורים, המחזות והשירים כש-לעצמם כתובים יפה ומכוננים בטעם. בצד חגים מסורתיים כראש-השנה, יום הכיפורים, סוכות, חנוכה ופורים, לפי הלוח, מופיעים חגים שהם פרי ההיחל החדש: יום העצמאות, יום האם, סוף שנת הלימודים והסיוט ה-שנת.

אין זו אנתולוגיה. כל החומר הוא פרי עטו של מחבר אחד, סופר ומורה, דבר המאפשר סגנון אחיד ומתקבל על הדעת במקרה לתלמידים.

עולם ומלואו (מאת יצחק לבנון, הוצאת אחיאסף, 303 עמודים) הוא ספר רביעי בסדרה זו, המקיפה נושאים מגוונים שונים, במאות שאלות ותשובות. הפעם המציא המחבר 800 תשובות על שאלות הקשורות בעם ישראל וארץ-ישראל.

המבחר הוא מגוון, עשיר ואובייקטיבי, ביחוד כשהוא נוגע בשאלות מסוכנות כגון „נלי-השומר, הגנה-אצל. לשבחן יאמר, שי הוא יוצא מן הסבך בכבוד.“

הספר מתחיל בשאלות על ראשית האומה וארץ-האבות, ומסיים בתיאור מפורט של צה"ל, יחידותיו, סמליו ודרגותיו. אין ספק ששיטה זו של לימוד על-ידי שאלות, גורם להתפעלה מצוי בה למכביר, עשויה למי שוץ את לב הקורא הצעיר ולעוררו להרחיב דעת בנקודות שיעניינו אותו במיוחד.

רק שאלה אחת לא נוסחה ולא הובהרה: מדוע מוכרחים לקשור כל ספר חדש היוצא בימים אלה דקא במקצוע המעורר של „למידת התודעה היהודית“?

ספרי ילדים

רמה בינלאומית

ספרית הזחב (ספרונים מצויירים, הוצאת עמית) הוציאה עד כה 30 ספרים לילדים. עתה הופיעו חמשה ספרים נוספים, אשר הופעתם החיצונית וטיב הדפסתם אינם נופלים מן המקובל בספרים דומים המובאים מארצות-הברית.

הסיפורים מתורגמים ומעובדים על-ידי ה"מחנך שלמה סקולסקי, בצירוף ציורים צב-עוגים של מ. אריה.

יחד עם ספרי הזחב הופיעה גם סדרת ספרים מצויירים, בכריכה צנועה יותר, וכ"מחיר נמוך יותר. אלה הם סיפורים מ"תורגמים מספרות-הילדים הרוסית, שהוכנו על-ידי המחנך הידוע מיכאל רכבי.

התאבון

הגישי מרקי קרם של ויטה להנאת כל בני המשפחה. הם חוסכים זמן ועבודה לנוחיותך ולשמחתך הרבה.

מרק פטריות

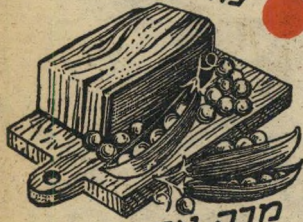
מרק אפונה

מרק ירקות

מרק אספרגוס

מרק אפונה עם בשר מעושן

מרקי ויטה נמכרים אך ורק בשקיקי אלומיניום סגורים הרמטית השומרים על טריות התוכן וטעמו.

כשר תחת השגחת הרבנות

(חמש עממח 12)

על כססה. הם המשיכו לעבוד, אולם מריבות ומידידות היו פורצות בינם לבין איברהים. דרוזים נגד נוצרים. באחד הימים נלקח איברהים תופיק אסעד לבית-החולים בגזרת, נותח שם ומת כעבור ימים מספר. ביום בו מת הופיעה המשטרה, עצרה ששה סועלים דרוזים בכפרי הגליל, מאלה ששבנו בחברת החשמל, האשימה אותם בגרימת מותו של אסעד. הסועלים הנוצריים שבקו בוצה הלשינו על חבריהם הדרוזים, טענו כי אלה היכו את אסעד במקלות, רגמיהו באבנים וגרמו למותו. עוד מספר מספרות תורה מתחיות גדולה בכפר מראת בין תר שבי הדרוזים (3000) והנוצריים (1500), על רקע המעצרים.

המיתות גברה כשהמוטראן צורג חכים, ראש הכנסייה היוונית קאתולית, פירסם רשימה מה בעתון אל יום, בה כתב כי הדרוזים ילכו את תושבי מראת הנוצריים וכי אלה נאלצו לברוח להרים, דבר שלא היה מעולם. נדמה היה כי עוד מעט יפרצו מהומות דמים בכפר בין הדרוזים לנוצרים. אך המהומות נמנעו, כאשר בבורק בהירי אחר, 11 יום אחרי מעצרים, שוחררו הצעירים הי דרוזים. היה זה אחרי שהגיע למשטרה דו"ח רטואי מבית-החולים בגזרת, בו נאמר כי אברהים אסעד מת כתוצאה ממחלת כבד, לא סבל מכל מכות או רגילות.

כל ישראל

התשלומים ימשיכו להתקבל
בתים טרומיים (מוכנים מראש) ייוצרו בארץ. מפעל שלם לצורך זה נתקבל על ידי משרד-העבודה מאשרה צרפתי, נמסר ללא מיקרו לסוגל-בונה. כמעט בתנאי מת נח... ביצני ישובים ערביים גדולה הכנסת מסי-ההכנסה בשנה האחרונה ב-100%, הודות לעירונת השא. שהתבסס בכפרי-המשולש... ערב הקטיף נפתח בענף החקלאות מאבקהשכר המסורתי. הפעם דר

רשת ההסתדרות החקלאית יומעבודה של 7 שעות. המשך העסקת האורזים החתיקים ולתשלום תוספות משפחתיות... פקיד השלמה של תל-אביב סירסם השבוע הודעה בעתונים, כי עקב העברת משרדו מרחוב אלנבי 1 לרחוב עליה 19, לא תהיה קבלת קהל במשרדו במשך כל השבוע, אך משה לציין כי לא תחול כל הפסקה בקבלת משרד לומים, והם יתקבלו במשך אותה תקופה גם בבניין הנוכחי וגם בבניין החדש... ארצה מיוחדת לעובדות היוצאה בימים אלה לטוב. כשהחלו סגופי תנובה לשחק עגבניות מובחרות באריות פלסטיק, נקר בות חוריאחורו. מחיר העגבניות באריות זו יקר ב-20% בערך ממחיר העגבניות הבלתי-ארוות... מעשני סוגריות אטקוט נמתחו עליידי מפעילרומים אלמנים, שהפיעו ידיעת-השם כי כל מי שימצא סיגריה ועליה מופסם אטקוט בצד הסיגריה של הסיגריה יקבל פרס של 25 לירות.

חזכיר

אפשר לחזור לפולין

חוגגות המעורבים אשר על מצבם המזעזע סיפר העולם הזה (1067) עקב סירובו של משרד הפנים לאפשר להם ביטול אזרחותם הישראלית, יוכלו עתה לבטל את אזרחותם ולנסוע בחזרה לפולין. אם רצו גם בכך... פרשת תביעתו של עורך הדין משה איון, לתשלום הגון עבור שטר טרחו ומאמציו בהקמת מפעל המלט שמי שון, מאחד השותפים העיקריים במפעל זה, נחום מן, אשר העולם הזה (948) מכר עליה לראשונה, הגיעה השבוע לסיומה. בית-המשפט העליון ססק לאיון סך של 30 אלף ל"י... מצבו הכספי הקשה של התיאטרון הקאמרי, עליו נמסרו פרטים בהעולם הזה (1067), הולך ומחמיר. השבוע אימו עובדי התיאטרון בשבתיהם, אם לא תשולם הנהלת התיאטרון את חובה לקופת-התנומלים.

כדורגל

דם צעיר

עשרה ימים לפני מועד המיפגש הראשון עם נבחרת הכדורגל של חלס באיצטדיון רמת-גן, אולם כבר כשר הכרטיסים ממשדו מריקה במגרשים. עובדה זו נעידה כי התרועעות סביב המשחק עם חלס יהיו דומות למה שאירע בעת המשחק נגד נבחרת רוסיה. לא נותר ספק שיהיה לחץ כבד של קהל על המגרש. ובמקום שיש לחץ, יש ספסרות וישנם איסדרים.

אולם יותר מהחרדה למה שיקרה סביב המגרש, היתה השבוע גדולה החרדה למה שיקרה במגרש עצמו. סגל נבחרת ישראל, שיצטרך להתמודד באחד המבחנים הקשים שהיו אי-פעם לנבחרת ישראל, יצא רק ה שבוע למחנה גופש בקיבוץ שפיים.

רק מבחן אחד נותר לנבחרת עד למשחק הגדול. היתה זה הנבחרת נגד נבחרת העיר קופנהגן, שיערך השבוע. הרכבה של הנבחרת במשחק זה יהיה, למעשה, הרכבה המוצע למשחק נגד חלס. יהיו בו כמה וכמה שינויים, לגבי הרכבה השגרתי של הנבחרת. **ארבעה חדשים**. בין 18 אנשי סגל הנבחרת נכללו הפעם ארבעה פנים חדשים. הראשון בהם הוא זכריה רצהבי, הקיצוני והמשמר השמאלי של הפועל תחת-תקה, היוע בכשרו הגופני הטוב ובכעיסתו הר חוקה. גרעון טיש בן 18, הצעיר בשחקני הסגל, הרץ הימני של הפועל תל-אביב, וראובן כהן, שחקן עולה ומבטיח בעל משחק סכני משובה, המשחק כמקשר ימני בהפועל רמת-גן, נכללו אף הם בנבחרת. הרביעי בין החדשים הוא אהרון אמר, רץ שמאלי ב-מכבי חיפה, עולה חדש ממרוקו. לדעת רבים אמר הינו הרץ השמאלי הטוב ביותר בי ארץ, בעל סכניקה טובה וכושר מצויין.

בניגוד למה שאירע בכפר, צירופם של ארבעת הצעירים לסגל הוא בעל משמעות מרובה. מאחר שהוחלט להציב נגד חלס

בעיקר שחקנים בעלי כושר גופני טוב, שי יוכלו לעמוד גם במשחקיהתקלות חזק, כמי עט ודאי שלושה מתוך הארבעה, להוציא את ראובן כהן, יכללו בהרכב הנבחרת. אם לא יחולו שינויים ברוג האחרון תתי יצב הנבחרת נגד חלס בהרכב הבא: חדורוב בשער, מורדוכוביץ' ולבקוביץ' כמגינים ר-רוניק כולם, אמר וטיש יחליפו את הרצים המסורתיים רבינוביץ' וחלדו; ואילו חמישית החלוצים תורכב מיהושע גלור, גולדשטיין, סלמך, נחמיאס ורצהבי.

עסקים

טוטו מול טוטו

ההתאחדות לכדורגל בישראל היא מוסד הדוחק מאוד בכסף. מסיבות שונות ומסודנות (תעולם הזה 1056-1054) קופת ההתאחדות היא כמעט תמיד ריקה. על כן מובן הדבר וטבעי, ששהתאחדות תחפש אחרי כל מקור הכנסה אפשרי.

אחד ממקורות ההכנסה הטובים ביותר לארגוני כדורגל בעולם הוא טוטו הכדורגל. כל אדם הממלא את טופס הניחושים, שולח למוסד המארגן את הטוטו, בצירוף תשלום קטן, עשוי לזכות בסכום כסף גדול אם יתאמתו ניחושיו. ברור שמפעל זה מביא הכנסה לאמרגניו, מכיון שכמו במפעל הפיס, סכום הזכיות והפרסים המשולם למשתתפים הוא רק חלק מסכום ההכנסות.

גם ההתאחדות לכדורגל בישראל משה לפני כשנתיים את עיניה על מקור הכנסה זה. אולם בגלל סיבוכים שונים, ובעיקר ב-גלל רצונו של מוכיר ההתאחדות דאו משה וייס להיכלל כשותף בעסק, לא יצא העניין לפועל.

הנהגה לאחרונה, זכו אוהדי הכדורגל בישראל לשני מפעלי טוטו בבת אחת. עד כה היו קיימים בארץ שני מפעלי ניחושים קטנים ופרטיים. האחד של עתון חזושות הספורט, השני של אנשים פרטיים שנעשה ליד שולחנות בכניסה למגרשים הגדולים.

הבדל בסכום הכסף. האורח הפשוט לא הבדיל בין שני מפעלי הניחושים החדשים, שניהם השתמשו בשם טוטו. האחד נקרא בשם ספורטוטו והשני בשם טוטו כדורגל. אך למרות הקירבה בשם, היה הבדל רב בעיות אחרי תחילת המפעל, למד האיש ברחוב להבדיל בין השניים. סימן ההיכר הוא פשוט — בטוטו הכדורגל, המאורגן באמי צעות עתון הערב ידעות אחרונות, מרויחים המנחשים סכומים גדולים. בטפורטוטו, הי מאורגן באמצעות מעריב, מרויחים סכומים פועטים.

ההבדלים בין שני המפעלים גדולים הרבה יותר. טוטו הכדורגל מאורגן על-ידי חברה פרטית. ספורטוטו הוא מפעל משותף של התאחדות הכדורגל והתאחדות הספורט לח-בכים. הבדל נוסף — הראשון הוא מפעל מצליח, השני הוא מפעל בהדרדרות. בעוד שהראשון מגדיל משבוע לשבוע את סכומי הפרסים, שהם פרסים בעלי גודל קבוע מבלי להתחשב במספר המשתתפים, הולכים סכומי הפרסים וקטנים במפעל ספורטוטו, שם קשור גודל הפרסים במספר המשתתפים.

כך זה התחיל. ברור שאילו היתה ההתאחדות לכדורגל בישראל מארגנת טוטו ללא מתחרים, היתה יכולה להכניס כספים לקופתה הדלה. אולם כמה מעסקניה צררי האופק לא ראו את הנולד.

כאשר הופיעו במשרדיהם עסקני הספורט גירי בית הלוי, מי שהיה מאמן מכבי תל-אביב וכיום מאמן מכבי נתניה, ניסן קרניאל ויצחק המאירי, הציעו להתאחדות לארגן במשותף טוטו אחד, עטו עסקני ההתאחדות על המציאה. משך זמן ממושך ניהלו משא ומתן על העסק, תוך הנחה שאנשים פרטיים, שיקבלו חלק קטן מהרווחים, ייטיבו לנהל את עסקי הטוטו מעסקני ההתאחדות.

ברגע האחרון ממש בגדו אנשי ההתאחדות בשלושת העסקנים, החליטו להוציאם מהעסק, תוך הנחה שהשלושה לא יוכלו להקים טוטו נפרד. אולם השלושה קיבלו את חסות ארגון הנכים העצמאיים, הקימו מפעל טוטו עצמאי, שחלק מהכנסותיו כבר תרמו לטובת אגודות ספורט בלתי מפלגתיות. המפעל הפרטי, שנהלה במקום ויומה רבה יותר מאשר טוטו ההתאחדות, סגנ קשות ביריבו, ואם ימשכו הענינים בקצב שהם מתנהלים עכשיו, יחסל כליל את ספורטוטו, וקופת ההתאחדות לכדורגל תשאר ריקה.

סגן-משנה נעמי כובשת את וינה

תמצא את עתידה במסלול התצוגות או בשוחת החזית." נעמי הגיעה למכון דרוגמניות במקרה. שעה שישבה עם אחותה בכית-קפה בעיירת נופש בהרים, התקרב אליה גבר אוסטרי ששאל אותה אם היא מוכנה להיות דוגמנית. הפתבר כי היה זה מנהל תצוגת אופנה, שעמדה להתקיים באותו מקום, ואשר אחת מדוגמניותיו חלתה לפתע. נעמי הסכימה. כפיילמה היתה כבר מפורממת, רואינה במלביזיה, זכתה אפילו להצעה להופיע בכרם אוסטרי.

הפתחה הכאה הופיעה לפני שבוע בשבועון וינאי, לצד צילומיה של יפהפיה אדמונית. כתב השבועון: "לצעוד ולירות לזמרת סגן-משנה נעמי בשקין בצכא הישראלית. חן, אלגנטיות והאמנות ללבוש בגדים יפים היא לזמרת באופטריה. בשעת סיור לימודים באירופה התעכבה נעמי גם בווינה, בה סיימה קורס של "המכון הבינלאומי לדוגמניות". כפיילמה "בייבי לוק" היא כבשה כיבושים יותר מאשר באקו. בינאר תחזור בת ה-22 לישראל. אך עדיין לא ברור אם

ביקורת בתחילת השנה

כשבוע בו התגלו בישראל כמה תופעות דקטוריות מדויגות להגבלת חופש הי עיתונות, מלחמת באיומים לחיסול עיתונים, נתי גו שתי מדינות בעולם המערבי דוגמה מא לפת לישראל, מה מידושו של חופש עתונות אמיתי. השבועון האמריקאי רבי-ההשפעה סייס. המקורב לנשיא איזנהאור ולחוגי השלטון, בחר כאיש השנה את מנהיגה של ברית-המועצות, מזכיר המסלגה הקומוניסטית הסובייטית ניקיטה כרושצ'וב, מתח את כתבתו במשפט: "הסמלים של שנת 1957 היו שני קיום חיתרים של אור שורחו דרך שמי הלילה של העולם, והפיתכה של רקטה שמו הונאוד לגושה להבה בחוף מלר-רידה" איש בארצות-הברית לא האשים את סייס בחבלה בבטחון המדינה... בכריטינה השמרנית פורסם לעומת זאת העתונאי ד"ר נאלד ארגאר כתבה בדיילי אקספרס על המלכה אליזבת, בה שאל: מדוע אין למישהו השכל לומר למלכה שתלבושתה (הקשת הגדולה על חזה - איזה טעם נורא!) לא התאימה להצגת סלביניה? ומדוע היה איפור כה גרוע? ... דוגמא לנסיגות להגבלת חופש-הביטוי בישראל ניתנה במאמר שפירסם השבוע הפרופסור ישעיהו ליבוביץ, הנמנה על עורכי האנציקלופדיה העברית, באחד מעיתוני הבוקר. מאמר זה בא בתשובה לסדרת התקפות מצד חוגי השמאל על עורכי האנציקלופדיה. גילה לר-בוביץ: "פעולת-החץ מתגהלת זה כמה זמן נגד האנציקלופדיה מטעם חוגים רבי השפעה, התובעים התאמתה לרוח ולסיגנון הרצויים להם, והסתלה של מעין צנורה פוליטית על אנשי המדע הפועלים כמתבררים וכעורכים באנציקלופדיה. חוגים אלה אינם נמנעים אף מלרמו על אמצעי-הלחץ העומדים לרשותם והעלולים להיות מופעלים נגד האנציקלופדיה". מופתי ירושלים לשעבר, האג' אמין אל חוסייני, החל לפרסם את זכרונותיו בשבועון המצוי אהבאר אל-יום. סיפור שלא פורסם בזכרונותיו של המופתי נוגע לימי הולדתו. כאשר רק נולד חנני אמין בשו שדי אמו. למולה של אם המופתי התברר כי שכנתה, מר ג'יטל אמי דורסקי, ילידה ילד באותה תקופה והסכימה להניח גם את אמין מעת לעת. גיטל היא אשתו של ר' ירחמיאל אמדורסקי, בעל המלון הראשון בירושלים העתיקה... כאשר הוציאו השופטים מוכס קנת, יצחק גביון ויצחק זנדלביץ את פסקדינם במשפט רצח קסטנר, נתנו אישור רשמי לצירוף ראשי-התיבות של הגאשמים. בטפלים באשמת הרצח, צירפו את ראשי התיבות של אקשטיין, שמר ומזקס, הניעו למסקנה: אשם. אולם בהימנעם מכל חתיידת על חלק השב. בפרשה כולה, הפכו את סדר השמות שמר, מוסק ואקשי-טיין, פתחו פתח לשאלת ש-מ-א.

קן החבית: עליזה פלשר, זיילת אל-על שהתפרסמה כמיילדת בין חשקאים. קיבלה על עצמה תפקיד חדש, שימשה כדוגמנית בתצוגת אופנה לונדונית של בית האופנה הישראלי תלחה מודל, הציגה שמלה בקו החבית (השונה בכמה פרטים מקו השק חחודיש). השמלה זכתה עקב בטנתו הכחולה של מעילה הלבן בשם מקורי - ישראלה, והצלחה גדולה בתצוגה.

אחרי הופעתה בתחרות על תואר מיס תבל, התכוננה שרה טל (בינשטוק) לקריירה הו ליבונית, עברה מבחינת בחברת קולומביה ובחברת מסרו, נפגשה עם אישים שונים מעולם הקולנוע. לדבריה היתה בחוג ידידיו של מרלון בן-דו כשהתחיל להיפגש עם אנה קאשפי, היתה היא אחת היחידות שידעו על נשואיהם הקרובים. הבמאי סם פולר הציע לה תפקיד בסרט עם ג'ון ווין, אולם שרה החליטה לא לקבלו. היא הכירה את דוד שייך, היהודי שוכה ל-פירסום כאחד מעוזריו של הסנטור ג'ון מק קארתי המנות, שעה שזה חיזר אחרי היילוני רובינזן שנבחרה כמיס תבל. באמצעותו הכירה את אחיו הצעיר ריצ'ארד. נשואיהם ערכו בלוס-אנג'לס, במועדון מר טעי הקוקוס אשר במלון אמבסדור, השיך להוריו בעלה. בחתונה נוכחו 300 אורחים, ביניהם עתונאים ידועים, נשיאי חברות סר-

- למבקרים את הזכות לחבר אנציקלופדיה אשר בה יופיע הערך "ארגון אמהות עובדות" בצד הערך ארגון האומות המאוחדות.
- ח"כ צ"כ ישראל רוקח, בנאום בכנסת, בשעת הדיון על חוק המיס: "מה, להוציא 140 מיליון קוב מים על קרפיונים, בגלל זה שאני אוהב אותם? אני אוהב הרבה דברים שאיני יכול לקבלם."
- המשורר אברהם שלונסקי, בהרצאה במועדון צוותא, במסגרת הסימפוזיון על הנושא מה קורא הנוער: "בכתבו את חסמבה, חסם בה מוסינזון את הדרך לספרות בפני הנוער."
- שרת החוץ גולדה מאיר, בשיחה עם חברי המשלחת החקלאית הבלגרית שסיירה בארץ: "אם אבוא לבלוגריה, לא אבוא רק כשרת החוץ, אלא גם כמגדלת תרנגולות."
- חבר הנחלת הסוכנות הד"ר רב יוסף, בתשובה לשאלה איך יכולה מפא"י אחרי שמתחה ביקורת כה קשה על אחדות העבודה ומפ"ם, לשבת עמך שוב בממשלה: "תפקידה של מפא"י הוא לחנך את יתר המפלגות."
- הזמרת אולי שוקן, ששיחקה את התפקיד הראשי במשחק הפיגמה בדר הטי, בצאתה מהצגת הסרט משחק הפיגמה בתל-אביב: "הצגת דור-הימי היתה טובה מן הסרט, ואני הייתי טובה בה מדוריס דיי."
- הזמר אברהם וילקומירסקי: "אני אוהב לשייר רק באזכרות, שם הקהל מאזין בשקט."

צוא בספר בשם גדולי חמאה העשרים, ש פורסם בברלין בגרמניה, ובו מופיעה מסה גדולה על ביגרי. דוגמה לדיקנותה של ה מסה הוא קטע בו מציין המחבר כי ביגרי אינו טובל קטע והוא עלול לענות קשות למי שיחניף לו, ואף בתואר שבה אחד... כשסיימו נציגי מפלגות הפועלים את המשא והמתן הקואליציוני והחליטו על הקמת ממי שלה חדשה בהרכב הממשלה היוצאת, הציגו נציגי אחדות-העבודה ומפ"ם להביא בקבוק קוויאק לציון המארע. ביגרי התנגד ל קוויאק ולפי דרישתו הביאו בקבוק ורמוס... שעה שעסקני המפלגות קדחו בקחת חידוש הקואליציה, עסק ח"כ מפא"י מרדכי נמיר בעיסוקים פרואיים יותר. היא נראה השבוע סועד במסעדת שמש הירושלמית, כשהוא מקנה סעודתו בין ובכוס תה עם סכרין. אחרי הסעודה נכנס בשיחה עם המל צרית, לברר איזה סרטים טובים מוצגים בירושלים ואם כדאי לראות את סוליה לורן... אירצון בין חובבי האמנות עוררה בתוכה שרת החוץ גולדה מאיר. קהל תל-אביבי שהאזין בהיכל התרבות לשיר מפי שושנה רמארי הופתע, כאשר פר צו מחיאות-כפים סוערות באמצע השיר. נסתבר כי שרת-החוץ נכנסה לאולם באמצע השיר, נתקלה בתרועות על-ידי הקהל... בענינים אחרים עסק ח"כ מפא"י דוד הכהן. הוא ישב וחישב כי בני משפחתו זקוקים רק לשמונה קוב מים בחודש, ואילו היה מתקן בור מים על גג ביתו, היה יכול לחסוך כסף. מדוע לא עשה זאת? את ה סיבה לכך גילה לחברי הכנסת בשעת הדיון על חוק המיס. אמר הכהן: "המחשבה אינה פועלת בצורה נכונה, משום שאני רואה לפני את הברו. הברו הזה הוא המשכיח את הכל" הכהן לא פירש אם התכוון גם לבציעת ההדלפה... פרופסור האוניברסיטה העברית נפתלי הירץ מוריסני גילה השבוע, כי הוא חובב ספרות בלשית. ב ביתו נמצאת אחת הספריות הבלשיות ה גדולות בארץ.

***

בקשה בסוף המשחק

בפני בקשה משונה עמד השבוע אלוף משנה אהרון דורן. במסדר סיום יום הספורט של יחידת צה"ל, זכתה אחת היחידות כמעט בכל הגביעים הפרטים והתעודות שהיו על שולחן המזכירות. כאשר מסר דורן גם את גביע הזכיה הכללית לנציגה קרא אחד מחילי היחידה בהתלהבות: "תן להם גם את השולחן". בקשה מוזרה אחרת היתה השבוע בפי הפומנאי דן אלמגור. אחרי שפורסם כי הוא מחבר את הפזמונים למחזה החדש בתיאטרון זירה, משה וינטלאטור, בעוד שדן לא ידע על כך בכלל, הופיע במשרדי התיאטרון וביקש לראות את דן אלמגור. כשכל החיפושים היו לשוא, הציג את עצמו ודרש שכר סופי רים עבור הפזמונים שנכתבו לבסוף על ידו... על פרשת נשואיה למיליונר האמריקאי ריצ'ארד שייך כתבה לאחרונה מלכת היופי של ישראל לשעבר שרה טל, במכתב פרטי לעולם הקולנוע. מסתבר כי

***

פסוקי השבוע

- הממונה על הכנסות המדינה זאב שרף, בהרצאה במועצת פועלי חיפה: "אנשים אינם יכולים להיות לפי הטיוף שבחוק. מס ההכנסה כפי שהיה עד כה - היה טיורף."
- שר הפיתוח, מרדכי בנטוב, בוועידת מפ"ם: "איננו מועמדים לשתות שאפסר לקבור אותה מחוץ לגדר."
- אברהם שחם, נציג החטיבה הצעירה של מפ"ם בתל-אביב, באותה ועידה: "אינני רואה כל הצדקה לשבת בממשלה עם צורר פועלים מובהק כמו לוי אשכול."
- שמעון כלב, מחולון, באותה ועידה: "אחדות העבודה יצאה ממפ"ם כמו סטוטיק, וכעת היא מסתובבת כמו שהספוטיק מסתובב סביב כדור הארץ."
- ראש הממשלה המיועד דוד בגוריון, בטקס חלוקת פרס ביאליק לחמת ישראל: "אני בא עתה במסחה, על שסיימתי מעשה מרכבה שנגרם לא בשל חכמת ישראל אלא להיפך."
- הפרופסור ישעיהו ליבוביץ, במאמר תשובה על הביקורת שנמתחה על האנציקלופדיה העברית מצד חוגי השמאל: "האנציקלופדיה אינה כתב תעמולה של המבנית ולסיכך אין בה מקום לצפזפים של צפור הנפש... אין אנו רואים כל הצדקה לערכים מיוחדים על נושאים כמו ארגון אמהות עובדות, ואנחנו משאירים

קונגו 1958

שירות תעופתי יותר חשוב ניתן לליאו ולקונגו כולה על-ידי חברת התעופה הבלגית, המקיימת 17 טיסות לשבוע בקו בריסל-ליאופולדוויל והטיסה נמשכת 15 שעות בלבד (בהשוואה לחמישה וחצי ימים שנמשכה טיסת הבכורה של קו בריסל-ליאופולדוויל בשנת 1935).

ואין זאת, כמובן, ההתקדמות היחידה מאז 1935. שעה שאז היה המשקה החם היחיד שהוגש לנוסעים חלב משומר מחומם, הרי היום מוגשות לנוסעי המטוסים הבלגיים החדישים ארוחות מגוונות הרבה יותר.

לשם כך נושא כל מטוס עבור 75 נוסעיו לא פחות מ-144 כוסות, 316 צלחות, 114 ספלים ו-535 מגשים. לנחיות אחרת של הנוסעים דואגים 76 השמיכות, 150 המגבות ו-32 הקולבים שבכל מטוס, שלא לדבר על עשר

העריסות הניידות ושתי מכונות הגילוח החשמליות למטוס, העומדות לרשות אלה הזקוקים לכך.

בתנאים כאלה אין פלא שכאשר חגגה "סבנה" בקיץ 1957 את הטיסה ה-5000 בקו בריסל-ליאו כבר השתמשו קרוב ל-400,000 נוסעים בשירותיה אל ומן הקונגו.

האורניום בפצצות האטום שהכריעו את מלחמת העולם השנייה, ושהוטלו על הירושימה ונאגאסאקי, באו מקונגו הבלגית, מהמכרה שהוא עד היום אחד היצרנים הגדולים בעולם לאורניום — מכרה בעל שם לא קצר ולא פשוט — שינקלבווה.

וכמובן שאין זאת התרומה היחידה של הקונגו לאנושות. לפני שנים מספר

הוסרט בקונגו גם הסרט "מכרות המלך שלמה".

אינפורמציה מעניינת אחרת על קונגו מגלה כי נמצאים בה 45 אלף מיני ציפורים וחרקים שונים ובכפר הנקרא בשם גאנגאלאו-בונדו אין נמצא בית-ספר לאימון פילים.

וכראוי לארץ שהחשוב בקשריה עם העולם הגדול הוא בדרך האויר, הרי אף הוקם בה, בקאמינא, שבמחצית הדרך בין האוקינוס ההודי לאוקינוס האטלנטי, אחד משדות התעופה הצבאיים הגדולים בעולם (אורך אחד ממסלוליו הוא 13 קילומטרים ועליו מסוגלים לנחות מטוסים בעלי משקל כולל של 135 טונות), וכמובן שבשדה כזה נקבעים גם שיאים מסויימים. אחד מהם היא התכנית לאמן בו 17 אלף טייסים בלגיים.

קונגו הבלגית היא הארץ הרב-גונית ביותר ביבשת השחורה, אפריקה. היא נמצאת במרכז אפריקה המשוונית והיא בעלת ייחודים לאין ספור. 12 מיליון תושבי הקונגו גרים במושבה ששטחה גדול פי שבעים ושבע מבלגיה — הארץ האם.

קונגו היא ארץ שמחצית שטחה הוא יער-עד, ולמרות כל גודלה, יש לה רצועת חוף שאורכה רק 40 קילומטרים — ליד האוקינוס האטלנטי, בשפך הנהר קונגו. וברצועת חוף זאת נמצאת עיר בעלת השם המקורי בננה — אם כי אין בה בננות כלל.

קונגו היא ארץ המייצאת סחורה ביותר מ-3000 מיליון דולר לשנה — כולל אורניום, נחושת ו-70% מייצור היהלומים התעשייתיים בעולם, אך ייצואה העיקרי והמכניס ביותר הוא בכל זאת מוצר פרוזאי ויומיומי כשמן דקלים.

בקונגו חיים הפיגמיים, הכושים הננסים שגובהם הממוצע הוא 1.40 מטר, וגם הוואטוסי הענקים (שגובהם הממוצע הוא 2.20 מטר). בקונגו חיים לפחות מאתיים שבטים כושיים שונים, המדברים ב-38 לשונות עיקריות ושונות לחלוטין אחת מרעותה.

בני אחד השבטים האלה — הבאזאלאמפאסו — עדיין אוכלים בשר אדם, ולשבת אחר — הבאלובה — מלך כבד-משקל שזיכה עצמו באשה אחת עבור כל ליטרה ממשקל גופו. משקלו 250 ליטראות (כ-120 קילוגרמים) והוא בעל ל-250 (מאתיים וחמישים!) נשים.

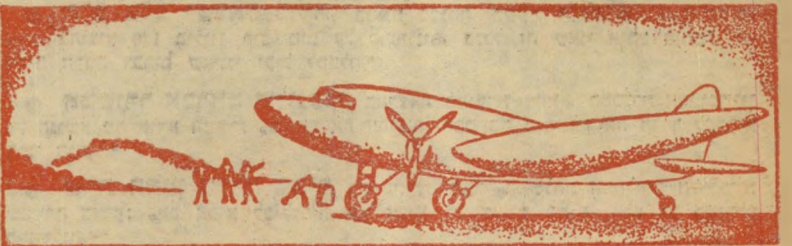
קונגו — מרכז אפריקה — איננה משופעת בדרכי תחבורה, ואחד מאמצעי

התחבורה העיקריים בתוכה, אליה וממנה היא חברת התעופה הבלגית "סבנה", המשלימה באופן יסודי רשת תחבורה בה קיימים רק 5000 קילומטרים מסילת ברזל. כך שהודות למטוס קרבה קונגו למרכזי העולם והובאה הקידמה לבני הקונגו.

בירת קונגו היא ליאופולדוויל, שתושביה קוראים אותה ליתר נוחיות ולשם קיצור "ליאו". היא העיר הגדלה במהירות הרבה ביותר באפריקה (כיום היא בעלת אוכלוסיה של רבע מיליון) והיא בעלת מגדל-שחקים אחד (בן עשר קומות) הידוע בכינויו "הבניין", ולאחרונה אף נחנך בה איצטדיון-ספורט בעל 70 אלף מקומות.

ואגב, בליאופולדוויל אין צורך ברשתות נגד יתושים הואיל ולעתים מזומנות מרססים את כל עיר הבירה ביד.ד.ט. מן האויר — על-ידי הליקופטרים.

מילכת אפריקה

6%

חסכוניותך

כתוב חשבון

חסכון פרס

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

הווי

שאבעס! שאבעס!

ב עפולה, הובא נהג לדין באשמת נהיגת מכונית ללא אורות, הסביר בבית-המשפט כי כיבה את אורות מכוניתו מדי כיוון שהיה זה ערב שבת ובשבת אסור להדליק אורות.

★ ★ ★

שינוי הטובה

ב פרוב, היטלה משטרת ישראל את תחנת המשטרה המקומית, אחרי שמוה כמה חודשים לא אירעה במקום כל עבירה.

★ ★ ★

כאב שיניים

ב תל-אביב, האשים רופא השיניים ד"ר בורכוביץ את שכנו נח שיינבוים ב"הורדת שלטו, הופיע בתור עד במשפטו של שיינבוים, נשאל עלידי הנאשם אם הוא משוכנע כי דיבר אמת, וכשענה בחיוב ספג שתי סטירות-לחי מידי הנאשם.

★ ★ ★

הדגמה מעשית

ב יפו, התאוננה אשה בת 27 בפני מנהל רשות הפיתוח, כי בור-הביוב בחצרה עולה על גדותיו, הדגימה בפניו באופן מוחשי כיצד עולה הבור על גדותיו, נעצרה על-ידי המשטרה באשמת יריקה בפני ה"מנהל.

★ ★ ★

ליטרת הבשר

ב ברלין, גרמניה, תבע אורח את מנתחו לדין, על שסירב להחזיר לו את רגלו הקטועה.

★ ★ ★

עין הרע

ב דובלין, אירלנד, השליכו אורחים ב"חתינה ארוז על הווג המאושר בעת שיצא מדוכניה, פגעו בכלה שהחזירה ב"עינה האחת.

★ ★ ★

לשוטר, שלום

ב אור-יהודה, הלכה אשתו של השוטר דרור שלום, שהיתה בחודש הריונה ה"אחרון, לבקר את בעלה בתחנת המשטרה, ראתה כיצד עוצרים אדם, נחמקה בצידו לידה וילדה במקום בכוחות עצמה.

★ ★ ★

עוד נצחון — ואברנו

ב מילוואקי, ארצות-הברית, חקרה ה"משטרה את פרשת תליתו של גבר בן 51, ניסתה לפענח את פשר מכתב-הפרדה הקצר ביותר שהשאיר מתאבד לאשתו ב"חולדות משטרת העיר: "את ניצחת."

★ ★ ★

שיפוט מזורז

ב תל-אביב, פרצו אלמונים לגזברות בית משפט שלום, ניסו לפרוץ את קופת הפלדה, פתחו את כל הארונות ו"חיפשו שם כסף, לא מצאו דבר, כילו את כעסם במשקפיו של אחד השופטים שהוש"ארו במקום, רמסו אותם לרסיסים.

★ ★ ★

שליחות חשובה

ב ירושלים, אחרי שאחד הפקידים ה"בכירים במשרד המסחר והתעשייה נת"גלה במצב בלתי-יציבים עם מזכירתו במשרד, בשעות העבודה, הוא נשלח כעבור יומיים לשליחות בחוץ-לארץ כדי למנוע רכילות מיותרת.

★ ★ ★

נעליו של הסנדלר

ב ירושלים, הרצה מרצה בפני מדריכי נוער על בעיית עבריינות הנוער, התבשר בתום ההרצאה, כשחזר לביתו, כי בנו הוא שם עלידי מנהלת בית-ספרו בפריצת קוסת קרן-יימית.

הולנוע

סרטים

זה קורח לשכן

הא פשוט להתחתן (פאר, תל-אביב, ארצות-הברית) עוסק באחד המאורעות ה"מרכזיים והמסובכים ביותר בחיי האדם ה"מורני, להוציא כוכבי קולנוע — הנשואין. זהו סיפור על חגיגת נשואין, שלמעשה אינו סיפור כלל, אלא חתיכת חיים. היא היתה יכולה להתרחש מאחורי דלת השכן ממול, או אצל משפחת כ"ץ מרחוב הרצל. והיא אמנם מתרחשת שם.

גדולתו של הסרט בכך, שמצד אחד הוא משכיל לעשות מחתיכת חיים סיפור, ומצד שני הוא מצליח להציג את הסיפור בפני הצופה ולטעת בו את ההרגשה שאכן הוא חווה בהתרחשות יומיומית רגילה.

פדי שייבסקי, האיש שכתב את מרטי ואת מסיבת הרווקים, כתב סיפור זה עבור ה"טלביזיה. ריצ'ארד (זרע הפורענות) ברוקס יצר מהסיפור סרט ריאליסטי מדהים ב"כנותו, העומד בשורה אחת עם מארטי ו"מסיבת הרווקים, אם איננו עולה עליהם.

חתינת הבת. עלילת הסרט מורכבת מסיפוריהם של בני משפחת נהג מוגנת אירי בברוקס. לכל אחד מהם בעיותיו הוא, חלומותיו ואכזבותיו. האב (ארנסט בורגין),

אלה אינם משנים את מהות הרומן, שנשאר זול, סנטימנטלי וסוהי-דמעות. ואן גיונסון הוא עתונאי וסופר נכשל, הנושא לו אשה בפאריו של תום מלחמת העולם השנייה. סעה שהוא מכונן את שני תיו בכתיבת ספרים שאינם מוצאים מדפיס, מולידה לו אליובט טילור בת, מבלה ב"נשפים מפוקפקים ומתה לבסוף מהצטננות. לביונסון המסכן, הנראה ליד אליובט היפה כדחליל מפחיד-צפרים, לא נותר אלא לחכות כדי למצוא בכתו את מה שאיבד באשתו.

יומן החדשות

סיכום השנה

לארי פריש, הבמאי היהודי האמריקאי הצעיר שיצר בארץ את מעשה במונית, חזר ארצה ומתכוון להסריט סרט ישראלי נוסף, הפעם בתקציב גדול יותר... **במושאל על כוכבי הסרטים** הקופתיים ביותר שנערך בין בעלי הקולנוע בארצות-הברית, זכה רוק הדסון במקום הראשון. ברשימה הכוללת עשרה שמות, היתה זו הפעם הראשונה שלא נזכרה אף כוכבת אחת... **בין 12 הסרטים** הטובים ביותר של השנה, שנבחרו על-ידי השבועון האמריקאי טיים, נמצאים גם שני סרטים המוצגים עתה ב"ארץ: בסוזן התשקות ומישקה הפיגמה.

קיי קנרל בסרט "הנערות"

כמו ראשומון, במוסיקה

צובר פרוטה לפרוטה כדי שיוכל לרכוש מוגנת לעצמו. האם (בטי דייויס), עושה את חשבון חייה האבודים ללא אהבה. הדוד (ברי פיציגרלד), רחוק שיכור וזקן, אינו נושא מלמצוא רעה לחיים, ואלו הבת (דבי ריינולדס) עומדת להינשא.

נשואים אלה משמשים נקודת-מפנה ב"חיים של כל בני המשפחה. אם תיערך חגיגת נשואין מפוארת לבת, ימוג חלומי של האב לרכוש מוגנת. לעומת זאת, אם תינשא הבת ללא חגיגה, ירגישו ההורים כאילו קיפחו את בתם. סביב צירים אלה סובבת העלילה בפשטות ובכנות.

למרות שפע הסיפורים האישיים, הסרט הוא סרט של האם — בטי דייויס. מתמונה לתמונה היא מוסיפה לממדי אישיותה, מ"גלמת בכשרון בלתי-מצוי את אחת הדמויות האנושיות ביותר שנראו על הבד. יחד עם בורגין היא מצליחה להעניק חוויה נדירה, לכל מי שמתעניין בצרותיו, כשלונותיו והצלחותיו של הוולט.

סרט זה מחוק את ההנחה, שרק בסרטים ריאליסטיים על בעיותיו של האדם הקטן תמצא הוליבוד את יעודה.

מוות מהצטננות

האחרונה ראתוך פאריז (אופיר, תל-אביב; ארצות-הברית) הוא רומן-עיוני ב"כריכת קטיפה מהודרת. יש בו כל הסממנים המציינים עטיפה יקרה: כוכבים כאילובט טילור וואן גיונסון, במאי כריצ'ארד (לא פוסט להתחתן) ברוקס, ועשר צבעים ותפ"אירות, וצילומים על רקע פאריז. אולם כל

הדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **בסחור התשקות** (תל-אביב, תל-אביב) — אחת מרי סיינט הרה ללדת לדון מוריי, עבד לסמים המשכרים, אך מחפשת את אהבת אחיו. מוצע.
- **מדך בניו-יורק** (צפון, תל-אביב; ציון, ירושלים) — צ'ארלי צ'אפלין שופך זע"מו על הדימוקרטיה הצבועה של ארצות-הברית. נוגה ומשעשע.

• במרכז: מיצי גנינור. שמאל: ג'ין קלי.

העולם הבא

בעריבת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים הסתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 ל"י. הזוכה השבוע הוא הקורא יואל שליין, תל-אביב.

עבודה עצמית

פעם לקחה הגונת את ילדי הקבוצה שלה לביקור בחנות צעצועים. את יודעת, רוח'לה, פנתה לאחת הפעוטות, "אבא שלך קנה אותך כאן". "ואני?" שאל יצחקלה בקנאה. "גם אותך קנו כאן", מיהרה הגונת לנחם אותו. וכדי למנוע טרגדיות פנתה לשלישי שבחבורת הפספוסים: "גם אותך, עוזי, קנה האבא שלך כאן", אמרה. אבל עוזי היה גבר כארו. "לא נכון", השיב, "אבא שלי פועל. אין לו כסף לקנות ילדים. הוא עשה אותי בעצמי".

דב ז, הכפר הירוק

עד עכשיו דיברו על יצאנות פוליטית...
... אחרי הרקבת הממשלה החדשה, אפשר יהיה גם לדבר על נכנסות פוליטיות.
***
גולדה מאיר סיפרה למשלחת חקלאית מבולגריה שהיא, בעצם, לולנית...
... נדמה לי ששרת החוץ של ישראל חייבת להיות דווקא לוליינית.
***
יגאל אלון מילא תפקיד מרכזי בהחזרת מפלגתו ומפ"ם לקואליציה...
... סרסור לדבר חזרה.
***
אחד מסעיפי הממשלה החדשה הוא חוק שמירת הסוד...
... נכנסה ממשלה חדשה, לא יצא סוד.

ספר אטבתא!

ציפור הרפס

עסקנים רבים פנו אלי השבוע בבקשה להציע להם נוסח מתאים, שבו יוכלו להודיע על קבלת תנאי ברגוריון. לא היה נעים להם לחגיד פשוט: "שמע נא ביגיי, אנחנו צריכים לשבת במשלה ו לקבל את התקציב, ולא איכפת לנו מה שתעשה בשמנו." כמה מהבחורים יכולים להבין את זה לא נכון. לכן אני מציעה, להלן, כמה נוסחות אלטרנטיביות, כדי לשמור על הרמה המוסרית, למנוע כפיו לות ולהרים את המוראל של האזרחים.
... על אף הקורבן הרב הכרוך ב דבר, לא נהסס לרגע להעמיד את האיני טרס הלאומי מעל לאינטרס המפלגתי הצר. נטה שכם לעול האחריות ונושית את ידיו למשימה המפרכת, ברוח המ סורת החלוצית וההגשמה האישית ש ציינה את דרכנו מאז...
***
... מול מזימות האוייב בשער, ה זומם לכלותנו, צו השעה הוא ללכד את כל הכוחות היוצרים והבוניס, למען ש מירה על בטחון המדינה והגשמת חזון הדורות...
***
... בלב כבד, אך מתוך הרגשת מלוא האחריות הרובצת עלינו כשומרי ערכי הדת והמסורת, אנו מתחייבים שוב להגנה על העמדות שנכבשו עליידי היהדות הדתית במאבק של שנים ארוכות. לא נפקיר עמדות אלה למהרסים מביה, מחללי שבת-קודש ומפיצי זימה וסומא...
***
... בשעה שמפלגות קיצוניות, זור עות פילוג ופיצול, נדחקות ללא בושח אל שולחן הממשלה, ועושות בקרנות הלאומיות כבתוך שלהן, מחייב אותנו מצפוננו הליברלי שלא לנטוש את ה מרככה. תוך ראיית כל הגורמים מחו, וכל הנסיבות מאידך, איננו יכולים לומר כי אי-הצטרפות לממשלה איננה בחזקת השתמטות ואי-היענות לתביעות שאי אפשר שלא להעריך כחיוניות ביותר...
***
... בדצמבר: דרושה אשה ש תעזור לטפל בילדים שקטים ומנו מסיים. לא תצטרך לעשות כל עבודה במשק הבית או בגיהוץ. משכורת מצויינת. (הב/2243)
***
12 בדצמבר: מציעים חזר מ רהט, ארבע ארוחות ליום ומש כורת, לאשה המוכנה לעזור בטיפול בילדים שקטים ומחונכים היטב. שעות עבודה קצרות, משכורת גבוהה. (הב/2243)
***
18 בדצמבר: דרושה מטפלת מוסמכת, לטפל באשה הנמצאת אחרי התמוטטות עצבים. עבודה קלה, בית שקט, בלי ילדים. (הב/2243) יואל שליין, תל-אביב

מאגדות ההתיישבות העובדת

סגנון נקי

בבית השיטה, כאשר התמנה אחד החברים הבלשניים לתפקיד חצרן המשק, הופיעה ההודעה הבאה: "עם היכנסו של יהודה שרוני לחצרנות לא יהיו עוד בחצר זבל, לכלוך ואיסדר. לכל היותר ימצאו שם דומק, זוהמה ועראיות".

שפתיים עובדות

המחסנאית במחסן בגדי-הילדים ברביבים נכנסה יום אחד לשיבת המזכירות של המשק, וחבילת תחתוני-ילדים בידה. לא ידוע מה אמרה להם בדיוק, אבל לפי התוצאות אפשר לשער כי נאמה לפנייהם בערך כך: "חברים, היות ואין די ידים עובדות במחסן-הבגדים שלי, והיות ואפשר לדבר דברים חשובים גם בלי עזרת ידים — אילכן קחונא בבקשה זוג תחתונים ביד האחת, ובשניה משחיל ושרוך-גומי, והשחילו את הגומי בחגורת התחתונים".

עשרה פנויה

ושוב מהחי חוסר הידים העובדות, הפעם מקיבוץ משמר הנגב: "ענף הצאן מחפש אדם צעיר, בעל יומה, חפשי מכל התחייבויות משפחתיות, תנאי עבודה טובים, מרחבי שדות, פגישות בלתי-נשכחות עם רועים בדואים, קונטו בבנק השבתות מיד עם כניסה לענף. לפנות בכל שעות היום והלילה לדיר הצאן, ולהשאיר את הכתובת ואת הפרטים אצל האיל התורן".

בפנים שורת השיר תחדות על חרוז אחד

מעשה בעלמה בשם מירה שחתך באחר היא המירה. היא גילתה כנכל כי רק זה ההבדל:

גו, מה ההבדל? אינני יודעת. אולם אם לך התשובה הנכונה, כתוב אותה בתור השורה החמישית של החמשי-שתי ה תשובות הטובות ביותר תזכינה את בע ליהן ב'5 ל"י לנפש.

אנא, הקפידו על המשקל והחרוז. ה שורה החמישית של החמשי-שתי מתחרות תמיד עם השורה הראשונה והשניה, ו משקלה כמשקל שתי שורות אלה.

טעות לעולם צודקת

במבנים של המרכז הרפואי אפשר יהיה לאשפו כ-18'20 מתפראים. (על המשמר)
דניאל נצר, רחובות ולי נדמה: שמקומם דווקא בבית-מעצר.
תשעה ימאיש נעצרו. (למרזב) אורי שיקה, חיפה אמר הקצין: אתה אזלי איש, אבל לא ב'אדם.
שוטפות אחדות בתחרות זו הסכימו להביע דעתן. (הארץ) מרים דורי, תל-אביב שיפנט מזורז או שטיפת מוח?
מכונית טנדר צבאית נהוגה בידי טוראי שני מוריס אלטמן. (על המשמר)
סג"מ דן ארו, צה"ל דרגה חדשה, מקבילה לרב-עלוב בערך.

דרושה עזרה (ראשונה)

או: הטרגדיה של החינוך העברי בשש מודעות

- 5 בדצמבר: דרושה אשה ש תעזור לטפל בילדים שקטים ומנו מסיים. לא תצטרך לעשות כל עבודה במשק הבית או בגיהוץ. משכורת מצויינת. (הב/2243)
- 12 בדצמבר: מציעים חזר מ רהט, ארבע ארוחות ליום ומש כורת, לאשה המוכנה לעזור בטיפול בילדים שקטים ומחונכים היטב. שעות עבודה קצרות, משכורת גבוהה. (הב/2243)
- 18 בדצמבר: דרושה מטפלת מוסמכת, לטפל באשה הנמצאת אחרי התמוטטות עצבים. עבודה קלה, בית שקט, בלי ילדים. (הב/2243) יואל שליין, תל-אביב
- 4 בנובמבר: דרושה אשה נעי מה, מוכשרת, אהבת ילדים הכי רחית, לעבוד במשק-בית, כולל גיהוץ, ולעזור בטיפול בארבעה ילדים 7, 5, 3 ו-2. המלצות הכי רחיות. (הב/2243)
- 15 בנובמבר: דרושה אשה מוכשרת לעזור בעבודות בית ו בטיפול בארבעה ילדים מחונכים היטב. גם קצת גיהוץ. נא להביא המלצות. (הב/2243)
- 2 בדצמבר: דרושה אשה ש תעזור בטיפול בילדים מחונכים היטב. בלי גיהוץ. משכורת טובה. (הב/2243)

השולחן ואמר: "חרגול, חרגול, קפוץ!" והחרגול קפץ. לקח עפרון וניר, ו רשם: "חרגול מצוי, חמש רגליים: קו פק".

הוריד לחרגול עוד רגל ועוד רגל, והחרגול עודו קופץ. נשארה רק רגל אחת. הוריד גזעון לחרגול את הרגל האחרונה, שם אותו על השולחן ואמר: "חרגול, חרגול, קפוץ!"

החרגול לא קפץ. אמר שנית: "חרגול, חרגול, קפוץ!" החרגול לא קפץ. לקח עפרון וניר ורשם: "חרגול מצוי, בלי רגליים: חירש".

עין תחת עין

שלימה הארוך הוא מבין גדול באמנות. יום אחד, איך שהוא מסתכל בציור מודרני בתערוכת פיקאסו, הוא מתחיל להתחמם ולהתרגז. "הכל בציור בסדר — התאמת הצבעים, הפרספקטיבה, וכך לל... אבל לכל הרוחות — העין השלישית היא לא על הרגל הנכונה!"

כזבים לילקוט

מתוך עלון חטיבת גולני ועד הלשון

גדי הוא חוקא בחור עדין-גפש וטהר שפתיים, אבל יום בהיר אחד קיבל שלוש לירות קנס מפני שהתבטא בריתחה: "מה זה פה, גרמניה?" מאז היו החברה נז הרים בלשונם וכשנזדקקה היו פולטים: "מה זה פה, אשכנז?"

על רגל אחת

גזעון מעין חרוד ידוע כאוהב חריקים מושבע. מקצועו האזרחי — חבלן ואנטו-מולוג. יום אחד מצא חרגול אמיתי על המיטה שלו. נעשה לו שמח על ה נשמה והוא החליט לעשות נסיון. לקח עפרון וניר ורשם: "חרגול ישראלי מצוי — בדיקת כושר תנועה". אחר כך שם את החרגול על השולחן ואמר: "חרגול, חרגול, קפוץ!" והחרגול קפץ. לקח עפרון וניר ורשם: "חרגול מצוי, שש רגליים: קופץ".